

KLEŠČMAN

74. PEHP

SVARUNOV POGLED
OGLEDNI DEPO V VGM
BOJNAKONDIICIJSKA VADBA

PODPOLKOVNIK
JURE HIMELRAJH

SREČNO 2023!

Še eno zanimivo in naporno leto je za nami. Revijo izdajamo že več kot dve leti in v tem času smo objavili vrsto zanimivih vsebin. Kot kaže, zgledi res vlečejo, saj sta pisanje in izdajanje podobnih publikacij v Slovenski vojski postala kar priljubljena.

Tokratna številka je po vsebini najobsežnejša do zdaj. Obsega širok nabor tem. Zdaj že polni izkušenj, in ne več novi poveljniki vodov so se razpisali. Od prihoda v bataljon so doživeli že marsikaj, čeprav je to šele delček tega, kar njih in nas še čaka. Naši sodelavci in sodelavke aktivno raziskujejo, kako bi izboljšali telesno in bojno pripravljenost posameznikov. V raziskave smo vključeni tudi pripadniki in pripadnice bataljona. Vsi poznamo pomembnost fizične kondicije, vsak pa se mora zavedati tudi lastne odgovornosti za dobro telesno pripravljenost.

V naših vrstah ne sme biti prostora za egoiste. O pomenu delovanja v skupini in kohezivnosti lahko preberete v prispevku Jaz, ti, mi vsi. Vojaška organizacija je uspešna le takrat, ko posamezniki kompetentno opravljamo svoje dolžnosti, pomagamo drugim in delamo skupaj, da dosežemo cilje enote.

Temu sledita tudi dva izmed ključnih posameznikov v bataljonu. Na naslednji straneh bomo bolje spoznali bataljonskega podčastnika in namestnika poveljnika.

Vojašnica generala Maistra je v preteklem obdobju dobila novo podobo. Pred časom smo skupaj z Vojaškim muzejem uredili ploščad pred poveljstvom bataljona. Od maja 2022 pa je vojašnica bogatejša za izredno zgodovinsko zbirko oziroma ogledni depo oklepnikov in artilerijskih sredstev. Tudi o tem lahko berete na naslednjih straneh.

Jeseni smo organizirali eno najzahtevnejših vaj v zgodovini bataljona – Svarunov pogled 2022. Vaja je bila del niza vaj Preskok 2022. Na terenu smo preživeli kar nekaj časa. Vsi smo trdo delali, najbolj pa mogoče pripadniki zmogljivosti NRI, ki je zgrajena okoli 1. čete. Večina vas zdaj že nekaj tednov premaguje nove izzive v sklopu misije eVA2, o kateri bomo pisali v naslednji številki.

Vsebina

BESEDE POVELJNIKA.....	4
BESEDE NAMESTNIKA POVELJNIKA 74. PEHP.....	8
BESEDE ENOTOVNEGA PODČASTNIKA 74. PEHP.....	14
SVARUNOV POGLED 2022.....	18
SKUPNI PROJEKT VOJAŠKEGA MUZEJA SLOVENSKE VOJSKE IN 74. PEHP: OGLEJNI DEPO OKLEPNIKOV IN ARTILERIJSKIH SREDSTEV V VOJAŠNICI GENERALA MAISTRA.....	20
SODELOVANJE KLEŠČMANOV V RAZISKAVI DVIGA TELESNE IN BOJNE PRIPRAVLJENOSTI PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE.....	22
AKTIVNOSTI OKREPLJENE POZORNOSTI (EVA) IN NATOVA POBUDA PRIPRAVLJENOSTI (NRI).....	26
PRVI KORAKI NOVIH POVELJNIKOV VODOV V 3. PEHČ/74. PEHP.....	27
POVELJNIK VODA.....	28
PRESKOK IZ ŠOLSKEGA SISTEMA V DELOVNO OKOLJE – OSEBNI IZZIVI PRI OPRAVLJANJU NALOG NA NOVI DOLŽNOSTI.....	30
»VORTEKS« NALOG IN MOJE IZKUŠNJE V 74. PEHP.....	31
PRIPADNICE IN PRIPADNIKI 74. PEHP, ZLASTI 2. PEHČ/MOTČ/MEHČ, S KREPKIMI ČRKAMI, HVALA ZA SKUPNO PREHOJENO POT!.....	32
JAZ, TI, MI VSI.....	34

Odgovorni urednik:
podpolkovnik Jure Himelrajh

Oblikovanje in prelom:
desetnik Luka Mitrović

Lektoriranje:
Urška Prelog

Fotografije:
desetnik Luka Mitrović, Ferdo Strgar in arhiv 74. pehotnega polka

Naklada:
800 izvodov

Založnik:
Center vojaških šol

Izdajatelj:
74. pehotni polk

Leto izdaje:
2022

Kraj izdaje:
Maribor

Tiskarna:
Silveco, d. o. o.

BESEDE POVELJNIKA

BESEDILO: JURE HIMELRAJH

Bratje in sestre po orožju, ob začetku novega leta vam želim veliko zdravja in družinske sreče. 2022 je bilo izredno dinamično, seznam vsega, kar smo počeli in dosegli, presega zmogljivosti običajne vojaške organizacije. Ponosen sem na vse, ki ste dali in dajete vse in še več. Ste temelj naše enote in s tem tudi nepogrešljiv del obrambnega stebra Republike Slovenije. Zahvaljujem se tudi našim družinam, brez njihove podpore nam ne bi uspelo.

Dve leti trdega dela, jeklene volje in kadrovskih bojov za vsakega posameznika, ki si to zasluži, sta tlakovali pot za uspešno izvedbo aktivnosti v septembru in oktobru. Šele zdaj, nekaj mesecev pozneje, se izkazuje prava vrednost načrtovanja, organizacije in izvedbe izredno kompleksnih aktivnosti v slopu vaj Svarunov pogled in Preskok 2022.

Take vaje bodo morale postati stalnica, če želimo v teh nemirnih časih izpolniti svoje poslanstvo. Skoraj leto je že minilo, odkar se je iluzija večnega miru v Evropi čez noč razblinila. Tudi zato so voditelji držav zveze Nato konec junija 2022 v Madridu sprejeli novo strategijo zaveznitva (angl. *Strategic Concept*). Predlagam, da jo prelistate, saj se neposredno navezuje na naše delo. V dokumentu je jasno zapisano, da se je zaradi agresije Ruske federacije končalo obdobje miru v Evropi. Tudi zato sta ogroženi varnost in stabilnost v evroatlantskem prostoru. To velja tudi za Republiko Slovenijo.

Kljub temu se nekateri še vedno obnašajo, kot da je Slovenija otok sredi mirnega oceana, do katerega predvsem vojaške grožnje ali njihove posledice ne morejo. Samo bežen pregled dnevnih novic bi moral biti dovolj, da vsak prepozna, kako izredno globoko smo povezani z vsem, kar se dogaja v EU, Evropi in širše. Gospodarsko, kulturno, varnostno, navsezadnje tudi vojaško. To je zelo jasno zapisano tudi v predlogu Vojaške strategije, o katerem smo pisali v prejšnji

številki. Marsikdo se sprašuje, kako pa sta lahko organizacija in država pripravljena na morebitno izredno poslabšanje varnostne situacije. Odgovor je dokaj preprost – tako, da se vnaprej ustrezno pripravi ... Ključni besedi sta »vnaprej« in »ustrezno«. Doseganje enotnega razumevanja pomena teh besed pa je izredno kompleksno in v slovenskem prostoru težko dosegljivo.

Glavna naloga našega bataljona v nacionalnovarnostnem sistemu je določena z zakonom, je povsem jasna in se ne spreminja. Predvsem moramo zagotavljati bojno pripravljenost za oboroženi boj ali druge oblike vojaške obrambe. Pri doseganju tega cilja se ukvarjamo z vrsto ovir, ki se najbolj kažejo v obliki pretirane birokracije in v kroničnem pomanjkanju virov. Tudi za nas bi bilo lažje prepustiti se toku dogodkov in se spoprijeti s konkretnimi težavami, ko bi se te pač pojavile na obzorju. Žal bi bilo takrat prepozno ... Kot navadno pa smo si za doseg cilja izbrali bolj zahtevno, vendar tudi pravo pot.

V preteklem obdobju smo daleč največ časa in truda vlagali v izboljšanje strelske in taktične izurjenosti, v poveljevanje in kontrolo oziroma delovanje poveljstva in v sklopu bataljonske bojne skupine tudi v večrodovsko bojevanje. Verjamem, da ko enota doseže standarde na teh področjih, lahko trdimo, da smo dosegli bojno pripravljenost. S tem namenom smo v preteklem obdobju organizirali in izvedli vrsto aktivnosti, ki podpirajo predvsem strelsko izurjenost in delovanje poveljstva. Nato smo oboje nadgradili in se hkrati osredotočili na taktično izurjenost in večrodovsko bojevanje. Delovanje poveljstva: poveljstvo 74., ki je temelj poveljstva BBSk, je prehodilo naporno pot od prvega srečanja v Kadetnici do uspešno opravljenega preverjanja leto dni pozneje. V tem času smo se malce bolje spoznali in ponotranjili vloge v procesu načrtovanja in delovanja. Ni šlo brez napak niti brez padcev. Toda iz napak smo se učili, padcu je vedno sledil vzpon.

Danes z gotovostjo trdim, da smo skladno s standardi sposobni izvesti vojaški proces odločanja in voditi operacije. Doma in v tujini. Strelska izurjenost: v bataljonu pogosto slišimo kratico LFTT. Z njo označujemo koncept streljanja po britanski metodologiji, v celoti kratica namreč pomeni Live Firing Tactical Training. O konceptu streljanja smo pisali že v preteklih številkih. Je bolj kot ne rdeča nit veliko člankov. Do lanskega poletja je bil poudarek na kompetencah ključnega kadra, in ko je bilo mogoče, na vzporednem doseganju standardov posameznih strelcev. Zatem je ključni kader načrtoval in izvedel usposabljanje na ravni skupine in oddelka. Tako smo dosegli standarde iz procesov načrtovanja, vodenja in varnostnega nadzora ter vzpostavili pogoje za prehod na vodno raven.

Naslednji korak je bilo izboljšanje strelske izurjenosti in delovanja poveljstva, s poudarkom na taktični izurjenosti in večrodovskem bojevanju. Zato smo v septembru načrtovali in izvedli taktično vajo Svarunov pogled 22, ki bo postala tradicionalna vaja 74. bataljona. O vaji pišemo bolj obširno v prispevku v nadaljevanju revije.

Da pa naše delo ne bi bilo prelahko, smo v 2022 vzporedno vodili še nekaj drugih velikih projektov. Dva izmed najzahtevnejših sta bila zagotovo priprava zmogljivosti NRI in napatitev kontingenta na Slovaško. Pripadnice in pripadniki so oktobra pospravili svojo opremo na Počku in jo skoraj naslednji dan spakirali za pot v Lešt na Slovaškem. Zdaj tam že več kot mesec dni z odliko opravljajo naloge na misiji eVA2.

Zadovoljen sem, ker smo bili prvič po letu 2018 skoraj eno leto skupaj kot bataljon. Tudi zaradi tega smo lahko dosegli postavljene cilje. Žal je to obdobje prehitro minilo. Kot rečeno, je četa na misiji, kar nekaj pripadnikov pa bo napotenih na različne misije v tem letu. Kljub temu bodo vezi, ki smo jih stkali in okrepili, za vedno ostale močne. Občutek imam, da bo leto 2023 v marsičem prelomno za bataljon in Slovensko vojsko. Verjamem, da se bomo, kot doslej, z vsakim izzivom spoprijeli z jeklenim pogumom, na poti do zmage nas bo vodila jeklena volja, varoval pa jekleni oklep!

ŽIVLJENJEPIŠ NAMESTNIKA POVELJNIKA 74. PEHP MAJOR ROK KOVŠE

Civilna izobrazba:

1996–2000: gimnazijski maturant, Splošna gimnazija Velenje;
2000–2006: univerzitetni diplomirani obramboslovec, Fakulteta za družbene vede Univerze v Ljubljani.

Osnovna vojaška izobrazba:

2007–2008: Šola za častnike, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2013: Štabni tečaj, Center vojaških šol;
2020–2021: Višji štabni tečaj, Center vojaških šol.

Dodatno vojaško usposabljanje:

2008: Platoon Commanders Battle Course, Infantry Battle School, Brecon, Velika Britanija.

Poveljniške dolžnosti:

2008–2009: poveljnik motoriziranega voda, 1. MOTČ/20. MOTB/1. BR;
2009–2010: poveljnik protioklepne voda, PLČ/20. MOTB/1. BR;
2010–2013: namestnik poveljnika čete, 1. MOTČ/20. MOTB/1. BR;
2016–2018: poveljnik čete, 2. PEHČ/20. PEHP/72. BR;
2019–2020: poveljnik čete, 4. PEHČ/20. PEHP/72. BR;
2021: namestnik poveljnika polka izvršilni častnik, 74. PEHP/72. BR.

Štabne in druge dolžnosti:

2013–2015: častnik za usposabljanje, S3/20. PEHP/72. BR;
2015–2016: načelnik oddelka, S3/20. PEHP/72. BR;
2018: načelnik oddelka, S3/74. PEHP/72. BR;
2018–2019: načelnik oddelka, S3/20. PEHP/72. BR.

Mednarodne operacije in misije:

2009: ISAF 11, poveljnik voda za zaščito sil;
2012–2013: KFOR 26, namestnik poveljnika čete;
2015–2016: RSM 2, častnik za operativne zadeve.

BESEDE NAMESTNIKA POVELJNIKA 74. PEHP

BESEDILO: ROK KOVŠE

V življenju vsakega posameznika je veliko dogodkov in trenutkov, ki nas oblikujejo v to, kar smo. Eden izmed njih, ki je imel največji vpliv name in ga še vedno ima, je vojaška kariera. Odkar sem se zaposlil v Slovenski vojski, sem opravljal številne dolžnosti, se prilagajal novim normam in zahtevam ter se naučil novih vrednot. Skozi te faze svojega življenja sem se veliko naučil o vojaški organizaciji, družbi v Sloveniji, svetu in seveda o sebi.

Zdi se mi, da se z leti vse bolj izkrivlja perspektiva pretečenega časa, vsako leto mine hitreje. Po šestnajstih letih imam še vedno občutek, kot da sem nedolgo nazaj končal študij na fakulteti, se zaposlil v Slovenski vojski in prestopil prag vojašnice v Vipavi, kjer sem leta 2006 začel temeljno vojaško usposabljanje. Verjamem, da vsakemu posamezniku prvo srečanje z vojaško organizacijo ostane v spominu in tudi sam imam na to kratko obdobje lepe spomine, nenazadnje so se tam stkala prijateljstva, ki trajajo še danes in so se z leti le še utrdila. Pot me je nato vodila v šentviško vojašnico v Ljubljano, kjer sem nadaljeval izobraževanje in usposabljanje za častnika Slovenske vojske, ki sem ga končal leta 2008. Moja prva dolžnost po končani Šoli za častnike je bila dolžnost poveljnika motoriziranega voda v 1. četi 20. motoriziranega bataljona v Celju, kjer sem nato na različnih dolžnostih preživel največji del svoje vojaške kariere.

Tri mesece po prihodu v Celje se je nepričakovano pojavila priložnost za usposabljanje v tujini. Časa za razmislek in informacij o tečaju v Veliki Britaniji ni bilo veliko, kljub vsemu pa sem izziv sprejel. V Veliki Britaniji sem opravil tečaj, ki častnike britanske vojske usposobi za delo v pehotnih enotah. Ko gledam nazaj, ugotavljam, da

je bilo to usposabljanje in čas, ki sem ga preživel v učilnicah in na vadiščih britanske vojske ter v deževnem gozdu Srednje Amerike, najboljša popotnica za moj nadaljnji karierni razvoj. Način usposabljanja in izobraževanja ter didaktični pristopi britanske vojske so mi ves čas mojega dela služili kot referenca v primerjavi različnih pogledov na izobraževanje in usposabljanje, katerega končni cilj je gradnja kohezivnega kolektiva ter bojna pripravljenost posameznika in enote.

Po končanem tečaju za poveljnike pehotnih vodov in vrnitvi nazaj v bataljon, sem leta 2008 postal poveljnik voda, ki je bil predviden za naloge v MOM v Afganistanu. Po šestih mesecih intenzivnih priprav smo bili spomladi leta 2009 napoteni v Herat v okviru slovenskega kontingenta ISAF 11. To je bila moja prva misija, na kateri sem se tako tudi prvič srečal z vsemi posebnostmi in izzivi, ki jih prinaša delovanje in poveljevanje v mednarodnem okolju. Tako kot usposabljanje z britansko vojsko, so tudi izkušnje in lekcije iz Afganistana, predvsem pri delu z ljudmi, predstavljale dobro osnovo za nadaljnje delo, ter so pustile precej velik pečat na mojem dojemanju vloge poveljnika v kolektivu vojaške enote.

Po prihodu z misije sem v 20. motoriziranem bataljonu postal poveljnik protioklepnege voda. To dolžnost sem opravljal slabo leto, nato pa sem leta 2010 postal namestnik poveljnika 1. pehotne čete. Tudi na to obdobje imam lepe spomine, zasluga pa gre predvsem dobremu kolektivu in ekipi poveljstva čete, s katero nobena naloga in namera poveljnika ni bila neuresničljiva. S četo smo izvedli številna usposabljanja in vaje na vadiščih v Sloveniji in tujini, najbolj pa ostajajo v spominu mednarodne vaje, ki so se izvajale na vadišču ameriške vojske v

Nemčiji, v Hohenfelsu, kamor smo se v tem obdobju redno vračali vsako leto. Leta 2012 je poveljnik čete postal naš sedanji poveljnik polka in začeli smo priprave čete za misijo na Kosovu, ki smo se je udeležili v okviru slovenskega kontingenta KFOR 26 kot četa KILO. Priprave so bile intenzivne in zahtevne, med drugim smo se s četo v Nemčiji udeležili večtedenske mednarodne vaje, v kateri smo se še posebej izkazali iz postopkov za nadzor množic in nemirov. Naloge na Kosovu smo prevzeli septembra 2012. V spominu mi ostajajo predvsem številne patrulje, v okviru katerih smo prevozili dobršen del Kosova. Biti na misiji s četo je posebna izkušnja, ki je lahko toliko boljša, če so pripadniki povezani v enoten kolektiv, v katerem vsak po svoje pripomore k uspešni izvedbi zadanih nalog.

Po prihodu z misije sem bil napoten na Štabni tečaj, ki sem ga končal leta 2013, nato pa sem v poveljstvu 20. MOTB postal častnik za usposabljanje v S-3. Na tej dolžnosti sem se prvič srečal s ciklom priprav bataljonske bojne skupine, ki so me v taki ali drugačni obliki spremljali vse do danes. Tudi v tem ciklu ni šlo brez usposabljanj in vaj v Nemčiji. Septembra 2014 se je cela bojna skupina udeležila enomesečne mednarodne vaje v Hohenfelsu, na kateri smo skoraj dva tedna preživeli v neprekinjenem situacijskem usposabljanju. Zahtevno usposabljanje je bojno skupino povežalo v homogeno celoto, neprespene noči, delo v izmenah in nenehno prilagajanje situaciji pa je iz poveljstva BBSk naredilo povezan kolektiv, ki je bil sposoben suvereno poveljevati bojni skupini in podpirati poveljnika pri uresničevanju njegovega poslanstva in namere. To je tudi v največji meri pripomoglo, da smo v oktobru 2014 uspešno opravili preverjanje bojne pripravljenosti po metodologiji CREVAL.

Po končanem ciklu usposabljanja bataljonske bojne skupine in odhodu pripadnikov v MOM in na druge naloge sem nato v poveljstvu 20. MOTB prevzel dolžnost načelnika oddelka S-3. Dolžnost, ki sem jo v nadaljevanju kariere opravljal še dvakrat. Delo v poveljstvu bataljona, predvsem na področju operative, mi je prineslo prepotrebne izkušnje in vpogled v organizacijo, delovanje in življenje enot taktične ravni ter na organizacijo in delo štaba. Perspektiva, ki mi je še kako koristila, ko sem postal poveljnik čete. V tem obdobju sem bil nato leta 2015 napoten tudi na svojo tretjo misijo v okviru

slovenskega kontingenta RSM 2 v Afganistan, ki je zamenjal misijo ISAF. Na misiji sem opravljal dolžnost častnika za operativne zadeve v regionalnem poveljstvu zahod, ki so ga kot pripadniki vodilne države večinoma popolnjevali pripadniki italijanske vojske. Štabna dolžnost v okviru večnacionalnega poveljstva na mednarodni operaciji mi je z vsemi svojimi izzivi in zahtevami ponudila drugačen pogled na delovanje taktičnih enot na operacijah in misijah, hkrati pa mi je omogočila spoznavanje štabne kulture italijanske vojske z vsemi svojimi posebnostmi.

Po prihodu z misije sem nadaljeval delo v S-3, nato pa sem leta 2016 postal poveljnik 2. pehotne čete v Celju. To je bilo za 20. PEHP obdobje precejšnjega zatišja, saj enota ni zagotavljala nobenih zmogljivosti. S četo smo v tem času opravljali predvsem redne in izredne operativne naloge, izvajali usposabljanja do ravni oddelka in z danimi sredstvi in kadrovsko popolnjenostjo poskušali graditi koheziven kolektiv. Takrat sem se tudi sam začel zavedati kadrovskih izzivov, s katerimi se še danes sooča Slovenska vojska, saj je četa v celem obdobju v najboljšem primeru dosegala 80 % popolnjenost, največji izziv pa je bilo pomanjkanje poveljniškega kadra.

Leta 2018 sem po desetih letih dela v Celju zamenjal enoto. Premeščen sem bil v Maribor, kjer sem se pridružil kleščmanom, ki so popravljali negativno oceno bataljonske bojne skupine po preverjanju CREVAL. Prevzel sem dolžnost načelnika S-3 in začeli smo priprave na ponovno preverjanje, ki smo ga nato uspešno opravili v juniju 2018. Tempo priprav in usposabljanja mi zaradi družinskih razmer ni šel preveč na roko, saj se mi je v tem letu rodil sin Aleksander. Usklajevanje družinskega življenja s potrebami službe ni bilo preprosto, odrekanje in odsotnost od doma sta sestavni del našega poklica, kljub vsemu pa se smo z veliko truda, volje ter razumevanja v službi in doma prebrodili tudi ta izziv. Menjava enote, sploh po tem, ko dolgo časa preživiš na istem mestu, obdan z istim kolektivom, nikoli ni preprosta, je pa za osebni in poklicni razvoj posameznika nujno potrebna. Cona ugodja ni mesto, kjer potekata rast in razvoj, za to je potrebno drugo okolje in novi kolektivi. Šele ko smo postavljeni pred drugačne izzive, kot smo jih vajeni, in jih rešujemo z ljudmi, ki jih šele spoznavamo, takrat imamo priložnost za rast. Da premestitev ni pomenila prevelikega

šoka, se moram zahvaliti tudi ekipi poveljstva 74. PEHP, s katero smo se dobro ujeli in katero imam v bolj ali manj nespremenjeni zasedbi čast voditi tudi danes, kot namestnik poveljnika polka izvršilni častnik. Ravno zaradi ljudi, ki sem jih imel priložnost spoznati v 74. PEHP, mi bo leto 2018 ostalo v lepem spominu.

Po uspešno opravljenem preverjanju bojne skupine sem se nato konec leta zopet za krajše obdobje vrnil nazaj v Celje, bližje domu. Najprej sem prevzel dolžnost načelnika S-3, nato pa sem postal poveljnik 4. pehotne čete, kjer sem malo manj kot dve leti imel priložnost delati s pripadniki prostovoljne pogodbene rezerve. Tudi ta izkušnja se je izkazala za zelo pozitivno, v moje razumevanje vojaške organizacije je vnesla nove perspektive. Delo s pripadniki, ki večino leta preživijo v civilni sferi, nato pa se za nekaj mesecev pridružijo našim vrstam, ima svoje posebnosti, predvsem pa je zaradi njihovih različnih profilov zanimiv njihov pristop in prispevek k opravljanju nalog in njihovem usposabljanju. Z dolžnosti poveljnika 4. pehotne čete v Celju sem bil leta 2020 napoten na Višji štabni tečaj. Po uspešnem zaključku tečaja maja 2021 pa sem se spet pridružil ekipi kleščmanov, ko sem v 74. pehotnem polku prevzel dolžnost namestnika poveljnika polka izvršilni častnik.

Pri pisanju prispevka sem ugotovil, da se zelo redko oziram nazaj na prehojeno pot, na dogodke in življenjske odločitve, ki so me pripeljale do tega trenutka in me delajo to, kar sem. Preteklost je za nami, nanjo nimamo vpliva, dobre in slabe odločitve, ki smo jih sprejeli, trenutke, ki smo jih izkoristili ali zamudili, lahko ocenjujemo s časovne distance, obžalovanje in pretirano ukvarjanje s preteklostjo pa nam ne sme onemogočati osebnega razvoja in rasti. Najpomembnejša lastnost, ki jo ima človek, je učenje iz izkušenj in predvsem napak, delamo jih vsi, važno pa je, da se iz njih učimo in jih ne ponavljamo. Moj življenjski moto je preprost: »nič nam ni usojeno«. Verjamem, da posameznik skozi svoja dejanja in odločitve ustvarja priložnosti za napredek in osebno rast ter tako pogoje za boljše prihodnost sebe, svoje družine in nenazadnje organizacije, v kateri deluje. Na poti, po kateri hodimo, ni pomembno, kolikokrat pademo, pomembno je, da se po vsakem padcu poberemo in pot nadaljujemo.

Moja pozornost je zato večinoma osredotočena na sedanost, na naloge in izzive, ki so tukaj in zdaj in ki jih je treba, kot je v navadi v naši organizaciji, rešiti čim prej, saj čas nikoli ni na naši strani. Delo v enotah taktične ravni je vedno dinamično, nikoli dolgočasno, tempo je visok, raven stresa se vseskozi spreminja, nikoli pa ni enaka nič. Po vseh teh letih dela v Slovenski vojski moja glavna motivacija ni več zunanja potrditev in pohvala, čeprav dobrodošla, vendar me motivirajo uspešno premagan izziv, rezultati dobro opravljenega dela ter predvsem delo v kohezivnem in povezanem kolektivu. Dobro delovno vzdušje in okolje, ki ga ustvarja povezana ekipa sodelavcev, vsaj v mojem primeru odtehta vsakodnevno daljšo vožnjo na delo ter pogostejše krajše odsotnosti od doma, ki jih v naši enoti ni malo.

Če bi lahko skozi svoje pisanje in osebno izkušnjo dela v Slovenski vojski potegnili rdečo nit, bi bil to kolektiv. Prava moč vojaške organizacije je v povezanih kolektivih, sestavljenih iz pripadnikov, ki se med seboj spoštujejo, se poslušajo, se drug od drugega učijo, predvsem pa si na vsakem koraku pomagajo pri premagovanju izzivov in opravljanju nalog ter s tem pri uresničevanju poslanstva enote, ki ji pripadajo. Zase lahko rečem, da imam to srečo, da sem bil v šestnajstih letih dela v Slovenski vojski, ne glede na dolžnosti, ki sem jih opravljal, ali misije, ki sem se jih udeležil, vedno del dobrih kolektivov, ki sem jih tudi sam pomagal soustvarjati.

ŽIVLJENJEPIŠ ENOTOVNEGA PODČASTNIKA 74. PEHP PRAPORŠČAK DANILO DREVENŠEK

Civilna izobrazba:

1987/91, strojni tehnik, Srednja strojno tehnična šola, Ptuj;
2011/17, diplomant športnega treniranja, Pedagoška fakulteta, Maribor;
2017/22, magistrant mednarodnih in diplomatskih študij, Fakulteta za državne in evropske študije, Ljubljana.

Osnovna vojaška izobrazba:

1995, Šola za podčastnike, Ljubljana.

Nadaljevalna vojaška izobrazba:

2005, tečaj za vodne podčastnike (Career Course), USMC Base Quantico, ZDA;
2017, nadaljevalni tečaj za višje podčastnike, CVŠ, Maribor;
2020/21, visoki tečaj za podčastnike (United States Army Sergeants Major Academy), Fort Bliss, ZDA.

Dodatno vojaško usposabljanje:

2001/02, tečaj letnega gorništvā, tečaj zimskega gorništvā, tečaj gorskega bojevanja, tečaj gorskega izvidovanja, Gorska šola SV, Pokljuka;
2004, tečaj za inštruktorje malih enot (BMATT Instructor Training Course), Postojna;
2005, tečaj HUMINT, Tuzla, BiH;
2008, tečaj protiuporništvā (Counter Insurgency Course), Hohenfels, ZRN;
2008, tečaj delovanja proti improviziranim eksplozivnim napravam (Counter- Improvised Explosive Device Course), Hohenfels, ZRN;
2012, tečaj bojišćni reševalec (Combat Life Saver Course), Grafenwohr, ZRN;
2015, VED vojaški obveščevalec, Ljubljana;
2016, funkcionalno usposabljanje operaterjev brezpilotnih letalskih sistemov, letalska baza CoK;
2017, funkcionalno usposabljanje usmerjevalcev združenih ognjev, letalska baza CoK;
2019, usposabljanje podčastnikov za delo v štabih (NCO Battle Staff Course), SAF NCO Academy, Martin, Slovaška.

Poveljniške dolžnosti:

1995/97, inštruktor, 510. UC Ljubljana;
1997/00, poveljnik pehotnega oddelka, 2/52. BR;
2000/02, poveljnik pehotnega oddelka, 1/72. BR;
2002/05, poveljnik pehotnega/motoriziranega oddelka, 20. MOTB.

Enotovne in štabne dolžnosti:

2005/10, vodni podčastnik, 20. MOTB;
2010/13, četni podčastnik, 74. MOTB;
2013/16, četni podčastnik, Šola za častnike;
2016/18, podčastnik za tehnično podporo delovanja BPLS, OIČ 72. BR;
2018/22, višji podčastnik za operative zadeve/podčastnik poveljstva 74. PEHP.

Mednarodne operacije kriznega odzivanja:

2005, EUFOR ALTEA, vodja HUMINT skupine, Tuzla, BiH;
2008, KFOR 16, vodni podčastnik, Peć, Kosovo;
2009, ISAF 11 OMLT 6, mentor, Camp Stone, Herat, Afganistan;
2012, ISAF 17 OMLT 11, mentor, FOB Leimbach, Bala Boluk, Afganistan;
2019, KFOR 39, poveljstvo RC-West, Peć, Kosovo.

BESEDE ENOTOVNEGA PODČASTNIKA 74. PEHP

BESEDILO: DANILO DREVENŠEK

Ob vstopu v Slovensko vojsko sem dobil drugi dom in zavetje, kjer sem se lahko učil in rasel v celotnem obdobju svojega odraslega življenja. Vojaška organizacija mi je omogočila, da se z neprekinjenim usposabljanjem in izobraževanjem razvijem ter dvignem nad raven povprečja vsakdanjega življenja. V vojaškem okolju mi je bilo dano, da sem opazoval boljše posameznike in se od njih učil, saj so bili moj vzor in me ob enem naučili, kako biti močnejši, hitrejši, natančnejši, vzdržljivejši in odpornejši na dejavnike, ki so poskušali motiti vojaški red in njegov ritem. To sem počel z veseljem, kljub temu da se to po večini ni zahtevalo, notranji glas pa mi je govoril, da je tako prav. Največje zadovoljstvo mi je pomenilo dejstvo, ki me je utrjevalo v prepričanju, da v svojem življenju počnem nekaj, kar je prav, kljub temu da je v moji širši okolici in v naši družbi obstajalo prepričanje, da smo vojaki v sodobni, svobodni in demokratični družbi nepotrebni, kar velja tudi danes. Takemu razmišljanju se upiram in sem zato še bolj predan vojaški organizaciji, ki je po mojem mnenju odločilno vezivo, ki uspešno združuje našo domovino. Kljub temu da naš status še ni v celoti urejen, da nimamo najboljših pogojev za delo in za naša usposabljanja ter da smo kot organizacija velikokrat podcenjeni, vojaki še naprej uspešno opravljamo svoje dolžnosti v službi naše domovine.

Z opazovanjem družbe, z razmišljanjem, malenkostjo lastnih poklicnih in zasebnih izkušenj predvidevam, da se naša družba in sodoben način življenja ne bosta končala zaradi naravne nesreče, nadvlade superiornega sovražnika ali pandemije virusa, pač pa zaradi pomanjkljivega

voditeljstva (angl. *leadership*) in naše lastne nepripravljenosti ter le delne usposobljenosti. Voditeljstvo prežema in obsega vse ravni taktičnega usposabljanja in vojaškega delovanja. Na splošno je neuspeh pri opravljanju nalog posledica pomanjkanja voditeljstva pri usposabljanju posameznika, skupine in drugih ravni organizacijskih taktičnih elementov. Pozitivno voditeljstvo zahteva, da vodja upošteva osnovna in enostavna načela ravnanja, ki so podprta z zdravim razumom in omogočajo uspeh pri opravljanju naloge. Vojaški vodje morajo razumeti pomen in vpliv njihovih odločitev ter njihovega ravnanja, kar neposredno vpliva na popolnost in kakovost izpolnjevanja nalog in uresničevanja poveljnikove namere. Njihova največja odgovornost je zmožnost motiviranja podrejenih pri opravljanju in izpolnjevanju njihovih dolžnosti. Vojaki svoje naloge izpolnjujemo združeni na temelju vrednot, za katere se pričakuje, da jih vsakodnevno živimo in negujemo. Naša najpomembnejša dolžnost je, da kot posamezniki in pripadniki vojaške organizacije ohranjamo vojaško naravnano značaj – sklop vrednot, vrlin, empatije, vojaške etike, skromnosti in discipline. Značaj se opira na moralno in etično kakovost vsakega posameznika in se razkriva v naših odločitvah in dejanjih doma in v tujini.

Ko pišem ta članek, mineva natanko sedemnajst let odkar je moja tedanja enota varovala žalno slovesnost v Potočarih pri Srebrenici v Bosni in Hercegovini (BiH). Ta naloga se je načrtovala od prvega dne naše misije v BiH. Na to območje smo načrtno pošiljali naše patrolje, da se do potankosti spoznajo z območjem delovanja: spoznavanje zemljišča, reliefa, vegetacije, hidrografije,

poseljenosti, etnične sestave prebivalstva, odnosov in vzdušja med prebivalstvom, pokritosti z umetnimi in naravnimi objekti, s številom in stanjem komunikacij, prehodnostjo, preglednostjo, zaščitnimi lastnostmi zemljišča ... Varovanje in nadzor razgibanega hribovitega območja sta se neposredno začela z infiltracijo naših enot na prikrite lokacije že nekaj dni pred začetkom žalne slovesnosti. Na dan žalne slovesnosti so naši pripadniki odkrili in zajeli osebo, ki se je nahajala v bližini skritega mesta, na katerem sta bila shranjena ostrostrelna puška in RPOO. Oseba se je upirala prijetju, uporabljeno je bilo strelno orožje, toda na koncu je bila oseba uspešno obvladana in predana enotam specialne policije BiH. Naši pripadniki so najverjetneje preprečili napad na žalno slovesnost in njegove posledice v obliki nedolžnih žrtev med udeleženci žalne slovesnosti. Pet mesecev pred tem dogodkom je patrolja iz naše enote opravljala nočno patroljiranje na meji med BiH in Republiko Hrvaško. Patrolja je kljub snežni nevihti opazila osebni avto, ki je zapeljal na označeno minsko polje in tam obstal. Pripadniki patrolje so z minskega polja izvlekli težko poškodovanega voznika in njegovo le nekaj let staro hči. Obema so dali prvo pomoč in ju predali reševalni ekipi, ki je po njej prišla na kraj dogodka.

Ta dogodka sta vrhunec mojega pisanja, saj sta oba dogodka do danes ostala spregledana in ne proučena v kvalificirani/strokovni vojaški družbi. Dogodka bi se lahko odlično uporabila za primer učenja iz izkušenj. S proučitvijo teh dogodkov bi pripadniki SV, ki neprestano odhajamo na misije, pridobili zavedanje o verjetnosti pojava podobnih dogodkov na območju našega delovanja. Drugi razlog za pisanje o teh dogodkih pa je, da so pripadniki, ki so bili udeleženi v teh dveh dogodkih, danes pripadniki 74. PEHP. Takrat so bili to mladi vojaki, mladi vodje skupin, ki so se popolnoma pravilno, pogumno in odločno odzvali ter preprečili morebitni napad na žalno slovesnost ter z minskega polja izvlekli poškodovana lokalna prebivalca. Njihovo ravnanje je dokaz izurjenosti in pravilne presoje situacij, v katerih so se takrat znašli. Prikazali so odlično voditeljstvo in visoko razvit vojaški značaj na ravni posameznika in tima, kar so pridobili v dveletnem obdobju bojnega in specialističnega predmisijskega usposabljanja. V procesu usposabljanja so se razvijali, postajali boljši in se pripravljali za

pravilno odzivanje v zahtevnih ali najtežjih situacijah, v katerih bo ogroženo njihovo življenje. Sočasno se je razvijala miselnost (ključna točka pri razumevanju, odločitvah in odzivanju, angl. *mindset*) vojaka – bojevnika, ki mora v izredno kratkem času sprejeti hitro in pravilno odločitev, s katero se odloča med preživetjem in smrtjo.

Usposabljanje na ravni posameznika je sorazmerno enostavno in je nujno za utrjevanje samozaupanja in samozavesti posameznika. Raven izvedbe usposabljanja pa je odvisna od kakovostnega načrtovanja, organiziranja in postavljenih standardov. Uspešno usposabljanje posameznikov, timov in preostalih organizacijskih elementov neposredno izhaja iz voditeljskega potenciala izvajalcev usposabljanja. To se lahko doseže s pravilnim izborom izvajalcev, katerih znanje, spretnosti, sposobnosti in veščine dosegajo najvišje standarde, ob tem pa jim ne sme primanjkovati sredstev in virov, ki so nujno potrebni za izvedbo usposabljanja. Dilema, s katero se v današnjem času srečujemo na usposabljanjih, pa izhaja iz organizacije, odgovorne za izvedbo usposabljanja in izobraževanja. Ta organizacija zaradi pomanjkljivega znanja in napačnega razumevanja sodobnih zahtev usposabljanja bodočih vodij ne opremi z najboljšim znanjem tako, da novi vodje ob prihodu v enoto ne premorejo in ne zmorejo prenesti najboljšega znanja na svoje podrejene.

Usposabljanje individualnih veščin in taktike se po opravljeni teoriji nadaljuje na terenskem usposabljanju v obliki vadbe z razlago in terenskih učnih ur, pri čemer se individualno usposabljanje spremeni v kolektivno usposabljanje posameznih bojnih drilov, bojnih postopkov, bojnih nalog in bojnega delovanja. Vrhunec usposabljanja so taktične vaje z bojnim streljanjem. Kot vaditelji (angl. *coach*) in vodje moramo stremeti k poenostavljeni izvedbi usposabljanja, saj mora biti razumljivo vsem udeležencem usposabljanja. Osredotočeni moramo biti na razvoj preprostih postopkov, ki bodo uporabni v skoraj vseh situacijah ob minimalnih prilagoditvah. Na primer: vkrcavanje v in izkrcavanje iz bojnih vozil HMMWV, LKOV 6x6, SKOV 8x8 ali katerega koli helikopterja je ne glede na situacijo lahko popolnoma enako, saj imamo vedno vzpostavljene enake elemente (poveljniški element, zavarovanje, element v premiku), ki se ne razlikujejo glede na tip vozila,

ki ga uporabljamo. Pomembno je, da so elementi koordinirani in da posameznik ve, kaj mora narediti. Verjamem, da bodo med posamezniki zmeraj obstajale razlike v stopnji usposobljenosti iz določenih postopkov, med katerimi na najvišji mesti uvrščam strelsko usposobljenost in telesno pripravljenost. Prepričan sem, da posameznik lahko v običajnem dnevu, ki ga preživi v vojašnici ali v bazi ob čiščenju in vzdrževanju orožja in opreme, na lastno pobudo izvaja postopke – suhi dril (angl. *dry-drill*) na orožju in tako izboljšuje svojo strelsko pripravljenost/kondicijo. S pomočjo usposabljanja na simulatorjih in na trenažerjih, ki jih imamo na voljo, lahko izboljšamo našo pripravljenost in učinkovitost, ob zmanjšani porabi dveh bistvenih virov – to sta čas in denar. Enaka pričakovanja imam tudi z ravno telesne pripravljenosti posameznika, ki je njegova osebna dolžnost in odgovornost. Jutranja vadba, ki jo vsakodnevno opravimo v vojašnici/bazi je tisti minimum, ki ga mora vsak opraviti brez opravičila ali izgovorov. Dobra telesna pripravljenost je izraz motiviranosti, samodiscipline in nezlomljivosti posameznika, ki se ne potrjuje enkrat na leto v obliki PGS, temveč na zahtevnih in realističnih terenskih usposabljanjih. Vojak v pehoti mora biti funkcionalen, kar pomeni, da ima izrazito razvito vzdržljivost, razvito repetitivno moč (sposobnost opravljanja gibalnih stereotipov v dlje časa trajajočih intervalih) in da v bojni opremi zmore ekstenzivno – dalj časa trajajočo premičnost v hoji, teku ali v kombinaciji obojega.

Pripadniki 74. PEHP lahko svoje telesne zmogljivosti dodatno preizkusimo na usposabljanju LFTT (taktična bojna streljanja, angl. *Live Fire Tactical Training*), ki se je letos začelo v marcu. Usposabljanje LFTT izvajamo v realističnem taktičnem okolju, kjer usposabljam posameznike, pare, skupine, oddelke in druge organizacijske taktične elemente v veščinah in postopkih, ki se bodo uporabili v bojnem delovanju. LFTT je progresivno naravnano usposabljanje od ravni posameznika pa vse do celotne BBSk, v katerega so vključena tudi podpora orožja in enote za bojno podporo s svojimi orožji in oborožitvenimi sistemi (artilerija, minometi, JTAC-i, protioklepni sistemi, sistemi zračne obrambe, inženirski sistemi). Kot osnovni element neposredne podpore se uporabljajo mitraljezi, ki zagotavljajo FFG (bočni ogenj, angl. *Flanking Fire Gun*) in OHF (oganj preko lastnih enot, angl.

Overhead Fire). Usposabljanje se izvaja pod striktnim nadzorom varnostnih nadzornikov, ki so odgovorni, da aktivnost poteka varno. V LFTT so vsa tveganja zmanjšana na minimum, obenem pa ne zmanjšujejo stopnje resničnosti bojnega delovanja. V vojaški organizaciji strokovni razvoj posameznika pomeni neprekinjen proces izobraževanja in usposabljanja, ki posameznika značajsko oblikuje in utrjuje, ga bogati s kompetencami in mu zagotavlja uspešno ter predano izpolnjevanje nalog. Lahko govorimo o vedno bolj priznanem in poznanem konceptu vseživljenjskega učenja, ki nam omogoča uporabo kreativnega/ustvarjalnega razmišljanja pri iskanju odgovorov pri vsakodnevni težavah/dilemah. Naše učenje in nabiranje izkušenj poteka pri vsakodnevni delu, pri opazovanju naših vzornikov (angl. *Role Model*) in med opravljanjem operativnih nalog. Z izobraževanjem in usposabljanjem v vojaškem in civilnem šolstvu pridobimo znanje, ki nas nauči pravilnega razmišljanja in nam omogoči razvijanje sposobnosti, potrebnih za opravljanje dodeljenih dolžnosti. S samorazvojem poskrbimo za povečanje širine in globine našega znanja, voditeljskega potenciala, samozavedanja in zmanjšanja lastnih pomanjkljivosti. Vseživljenjsko učenje je zelena oblika izpopolnjevanja, s katerim se posameznik pripravi na večji obseg lastnih odgovornosti ter si poveča sposobnost pravilnega delovanja v okolju, ki je v današnjem času vedno bolj zahtevno ter za posameznika in družbo tudi vedno bolj nevarno.

Pred trinajstimi meseci sem uspešno končal enajstmesečno izobraževanje na Akademiji za visoke podčastnike Ameriške kopenske vojske (angl. *United States Army Sergeants Major Academy, USASMA*). V času študija smo študenti razvijali logične in izvirne sposobnosti razmišljanja, uporabljene pri reševanju težav. Pri analiziranju dilem so se na podlagi razpoložljivih informacij iskale logične rešitve, ki so bile sprejete z razumno hitrostjo, ter bile ustno, pisno in slikovno obrazložene. Nenehno in izjemno se je poudarjala intelektualna iskrenost, integriteta, poklicne vrednote in standardi, kar je bistvo vsakdanjega življenja podčastnikov na akademiji in v vojaški organizaciji. Izobraževanje in čas, preživet na akademiji, sta mi omogočila, da sem med petsto ameriški in štiridesetimi mednarodnimi sošolci spoznal vrednost, kapaciteto ter

širino znanja in izkušenj bodočih glavnih podčastnikov v njihovih vojaških organizacijah ter predavateljev in inštruktorjev, ki so nas vodili skozi pet semestrov izobraževanja. Na akademiji sem razvil prijateljstvo s pripadnikom ameriških specialnih sil (The 1st Special Forces Operational Detachment – Delta, 1st SFOD-D), bolj poznanih kot Delta Force, The Unit ... Iz te enote je bilo kar nekaj sošolcev, vendar sem se nekako najbolj zblížal z Mattom. Tako kot jaz je bil tudi on v Fort Blissu brez družine, ki je ostala v Georgii. Skupaj sva preživela veliko ur pri reševanju domačih nalog, učenju, pri vzdrževanju telesne pripravljenosti in preživljanju prostega časa, pri čemer so občasno tudi tekli pogovori o njegovem delu v enoti. Skozi skupaj preživeti čas sem spoznal, da je Matt najbolj skromen človek, kar sem jih srečal v svojem življenju. Tudi njegova zunanost ni izdajala, da prihaja iz elitne enote bojnikov. Ob neki priložnosti sem se pošalil, da bi mu pristajala brada in dolgi lasje, po katerih so poznani tako imenovani »specialci«. Z nasmehom na ustih mi je povedal, da svojega dela v enoti nikakor ne meša z življenjem in delom na akademiji. Ob tem je dodal, da bi bil to znak pomanjkanja samozadostnosti, nezrelosti in pokazatelj njegovega slabega voditeljstva (angl. *leadership*). Osebnostno je stremel k popolnemu voditeljstvu in ob enem trdil, da so tisti, ki iščejo in zahtevajo voditeljstvo, tudi najbolj ustvarjeni zanj. S tem se absolutno strinjam in Mattu tudi verjamem, saj je izobraževanje končal kot najboljši študent generacije in tako še okrepil svoj ugled med nami študenti. Njegova predanost je vodilo, ki me usmerja v nadaljnje delo in me istočasno obvezuje k spoštovanju predpisov, standardov

in ohranjanju discipline, na katerih temelji naša organizacija.

Svoje kratko pisanje sklepam s prioriteta, katerim bom po svojih najboljših zmožnostih sledil in jih uveljavljal pri svojem delu: Svoj trud in življenjsko energijo bom posvečal 74. PEHP, ki temelji na vrednotah SV (domoljubje, čast, pogum, tovarištvo, lojalnost, predanost) in je pripravljen za delovanje pod vodstvom kohezivnega tima poveljnikov in vodij, ki so osredotočeni na izurjenost našega polka in na uspešno ohranjanje polkovne tradicije.

Jeklene prioritete:

1. Skrb za vojake in podčastnike.
2. Razvoj vodij. Usposabljanje sposobnih, samozavestnih, empatičnih in motiviranih vodij, ki bodo odlično vodili in bili pripravljeni na vodstvene izzive prihodnosti.
3. Sestavljanje in vzdrževanje kohezivnih in discipliniranih timov z močnimi temelji zaupanja in medsebojnega spoštovanja.
4. Gradnja in ohranjanje vojaških osnov: telesna pripravljenost, streljanje, premikanje, komuniciranje, zdravljenje in oskrba ranjenih in poškodovanih, vzdrževanje oborožitve, oborožitvenih sistemov, bojnih in drugih vozil, opreme, tehničnih in komunikacijskih sredstev.
5. Usposabljanje vrhunsko učinkovitih posadk, timov, oddelkov, vodov in čet.
6. Biti pripravljen! Razvoj in ohranjanje miselnosti nenehne pripravljenosti za delovanje – vzdrževanje in ponotranjenje kulture pripravljenosti.

SVARUNOV POGLED 2022

BESEDILO: JURE HIMELRAJH

V septembru in oktobru lani smo izvedli eno najbolj kompleksnih in zahtevnih vojaških vaj v zgodovini enote. Vse aktivnosti so bile umeščene v vajo Svarunov pogled in niz vaj Preskok 2022. Naša prizadevanja z usposabljanjem in urjenjem od marca so dosegla višek z bojnimi streljanji na vodni in četni ravni.

Za osnovne cilje smo si postavili:

- izvedbo taktičnih bojnih streljanj na vodni in četni ravni brez vozil,
- izvedbo taktične vaje z bojnim streljanjem na vodni in četni ravni z vozili,
- integracijo posadk na vozilih Svarun,
- integracijo rodovskih zmogljivosti.

Neposredne priprave na vajo, ki se je uradno začela 12. septembra, smo začeli že konec avgusta. Prvi dan vaje smo znova postavili osnovno in zaledno poveljniško mesto.

Poveljstvo je izvedlo prilagojen proces vojaškega odločanja, da se pripravi vadbena dokumentacija, ki omogoča načrtovanje na bataljonski, četni in vodni ravni.

Vzporedno smo se lotili integracije posadk bojnih vozil Svarun. Vsaj od uvedbe bojnih kolesnih vozil (LKOV, SKOV) smo se v Slovenski vojski z različnimi elementi pehotnega oddelka bolj površno ukvarjali. Jeseni smo se tega področja bolj resno lotili in nakazali ustrezne doktrinarne rešitve.

Člani posadke – voznik, namerilec in vodja vozila so šli skozi proces individualnega urjenja, nato skozi proces integracije, da bi lahko delovali kot celota. Zadnji korak v tem procesu je pomenil združitev posadke in izkrcanega dela v izvedbi taktičnih nalog. Področje, kjer imamo največ prostora za napredek, je bojno sodelovanje z drugimi rodovi. Za nas najbolj zahtevne, kompleksne in tudi nevarne aktivnosti predstavlja taktično pravilna uporaba ognjene podpore in zmogljivosti drugih rodov.

Tukaj smo izvrstno sodelovali s pripadniki Rodovskega bataljona 72. BR (minometniki, operaterji brezpilotnih sistemov, protioklepniki). Smiselno smo jih uvrstili v vadbeno situacijo. Z izvedbo smo se približali sodobnemu bojevanju, kot ga lahko spremljamo v aktualni vojni in smo ga v preteklem spopadu za Gorski Karabah. Če zelo posplošim, je celotna situacija videti tako, da brezpilotni sistem, ki deluje kot senzor, zazna sovražnika. Opazuje in poroča lokacijo ter aktivnost v operativni center. Glede na grožnjo in lastne zmogljivosti operativni center določi enoto, ki se bo spopadla s sovražnikom.

V našem primeru smo večinoma uporabili neposredni oz. minometni ogenj. Brezpilotni sistem se uporablja tudi za opazovanje zadetkov in oceno škode. Pri sovražnih oklepnih enotah smo za uničenje uporabili protioklepna sredstva PORS 2 SPIKE (glej četrto številko revije Kleščman). Po nekaj poskusih je posadka uspešno uničila cilj. Vrednost celotne izkušnje je (bila) tako za organizacijo kot posameznike skoraj neprecenljiva. Seveda pa opisani proces ni uresničljiv brez t. i. organizacijskih možganov (poveljstvo) in škornjev na terenu oz. pehotne enote. Na zelo dolgo in široko bi lahko opisal dogodke, ki smo jih doživeli v septembru in oktobru. Matenjska gmajna, Kravjek, Hudičev most, lupljenje, »palačinkanje«, pobegla raketa itn. Spomini, ki bodo za vedno ostali z nami.

Če sklenem, jesenske aktivnosti so bile največji projekt 74. bataljona. Uspelo nam je povezati celotno vertikalo od bataljona do Generalštaba. S podporo nadrejenih in predvsem s predanostjo pripadnikov bataljona smo skoraj v celoti dosegli vse cilje. Potrdili smo, da je doseganje bojne pripravljenosti neločljivo prepleteno z izvajanjem realističnih taktičnih streljanj (z elementi bojne podpore) in da je kompetenca posameznika najboljši porok varnosti. Spisali smo poročila na vseh ravneh. Predlagali smo zelo konkretne rešitve. Verjamem, da je izredna ekipa, ki je vodila aktivnosti, ustrezno preizkusila in zapisala doktrinarne rešitve, ki se bodo uporabljale kot temelj za razvoj Slovenske vojske.

Zahvala in pohvala gre vsem, ki ste jesen preživeli na Počku. Dokazali ste, da znamo in zmoremo.

SKUPNI PROJEKT VOJAŠKEGA MUZEJA SLOVENSKE VOJSKE IN 74. PEHP: OGLLEDNI DEPO OKLEPNIKOV IN ARTILERIJSKIH SREDSTEV V VOJAŠNICI GENERALA MAISTRA

BESEDILO: LENART PUPAHER

Od letošnjega maja je Vojašnica Generala Maistra bogatejša za kar nekaj muzejskih predmetov, ki so razstavljeni na zunanjih površinah vojašnice. Že od nekdanj velja pravilo, da samo kakovostna priprava zagotavlja dobro izvedbo. Nič drugače ni bilo pri projektu premeščanja, prevoza in postavljanja muzejskih predmetov v našo vojašnico.

Prvi pogovori z vsemi deležniki so se začeli že proti koncu lanskega leta, ko sva skupaj s poveljnikom 74. PEHP izoblikovala idejo o postavitvi značilne oborožitve iz preteklosti enote v VGM. Nato smo prvotno zamisel izpili v Vojaškem muzeju Slovenske vojske ter jo predstavili poveljniku vojašnice, polkovniku Boštjanu Bašu. Poveljnik je izvedbo zamisli podprl in zamisel obogatil še z dodatnimi zahtevami. Da cela zadeva ne bi bila preveč preprosta, smo se dogovorili tudi za rok izvedbe naloge, in sicer 21. maj 2022, dan odprtih vrat VGM.

Kmalu so stekla prva usklajevanja z brigadno logistiko, EVOJ GM, inženirsko četo 72. BR, enotami Logistične brigade in številnimi zunanjimi izvajalci. Pripadniki inženirske čete 72. BR so pripravili podlago, nanjo smo kot podstavke za muzejske predmete postavili betonske železniške pragove. Sledil je prevoz vozil. Noben oklepnik seveda ni bil v voznem

stanju, zato smo naročili zmogljivo dvigalo, ki jih je naložilo na vlačilec in ga potem tudi raztovorilo ter postavilo na končno mesto. No, med njimi pa je bilo eno vozilo vendarle vozno in to mi je povzročalo največ skrbi: tank M-55S. Zanj nismo naročili dvigala, ker je bilo načrtovano, da se ga vžge, zapelje na prikolico vlačilca, po cesti prepelje iz Pivke in zapelje s prikolice na plato pred poveljstvom. Veliko vprašanj mi je rojilo po glavi! Bo po desetih letih sploh vžgal? Kdo ga bo vžgal? Kdo ga bo vozil? Sploh še kdo zna to reč peljati? Je gorivo v rezervoarjih po vsem tem času še uporabno? Kako bomo 42 tonsko »zver« prepeljali in s čim? Kako je s papirji za prevoz? Če k temu dodamo še neljubo izkušnjo iz lanskega maja, ko smo staro petinpetdesetko nehote »parkirali« v varovanem območju – potem mi lahko verjamete, da me je res skrbelo. Zastonj. Ta aktivnost si zasluži, da jo malo podrobneje pojasnim.

Moj stari bojni tovariš, višji štabni vodnik Marko Taučer iz 74. PEHP, se je kar sam ponudil, da ga uredi za vžig, vžge, naloži, razloži in parkira. Sodelavec iz muzeja, stari tankist poročnik Franc Pleteršek, pa se je ponudil za njegovega asistenta. In res, sledil je prvi obisk v Pivki, kjer sta si strokovnjaka ogledala tank od zunaj in od znotraj, ob tem pa odobravajoče kimala in komunicirala v meni neznanem strokovnem

jeziku. Na vsako moje kritično vprašanje sta odgovarjala odrezavo in z nejevoljo in kmalu sem ugotovil, da se kot nekdo, ki ni tankist, nimam pravice vključevati v pogovor. Za trenutek, ko se bo vžigalo in nalagalo, sta si zaželela še okrepitev – stare tankovske mehanike iz 157. LOGP, člane posadk v nekdanjem oklepno-mehaniziranem bataljonu. Seveda mi ni preostalo drugega, kot da jima to pomoč zagotovim. Znanje, motiviranost, spretnost in sposobnost improviziranja, ki jih je ekipa: Taučer, Pleteršek, Cuzek in Vereš pokazala, je bilo navdušujoče. Tank so vžgali, predstavili in parkirali na predvideno mesto v VGM brez najmanjšega oklevanja ali napake. No, morda nas je sodelujoče vso dogajanje le malo poneslo, pozabili smo zaščititi asfalt, ko smo vozilo premikali na betonski plato. Na asfaltu smo pustili globoke odtise gosenic, pozneje pa se je izkazalo, da poveljnik vojašnice zato vseeno ni bil preveč jezen. Je pa ta brazgotina na asfaltu odslej tudi del dediščine vojašnice. Prevoz in postavitve preostalih muzejskih predmetov sta potekala veliko manj dramatično. In tudi rok, ki nam ga je postavil poveljnik vojašnice, smo za las ujeli. Tako zdaj v vojašnici stoji velik del nekdanje oborožitve: BVP M-80A, tank T-55, tank M-55S, ZSU 57/2 mm (t. i. SPAT) in BRDM 2. Manjka še BTR, tank most in tank za izveleko. To bo naslednji projekt. Ta trenutek pa je najpomembnejša konzervacijska obdelava postavljenih muzejskih predmetov, saj smo jih v VMSV kot del dediščine Slovenske vojske dolžni ohraniti za prihodnje rodove v karseda dobrem stanju. Nekateri aktivnosti že potekajo, drugi, bolj zapleteni procesi pa so tudi že zagnani. Tokrat o konzervacijskih aktivnostih in umeščanju postavljenih predmetov v koncept ogleda muzejskih zbirk ne bom pisal, z veseljem pa jih opišem kdaj drugič.

Vsi vemo, da enoto tvorijo ljudje in oprema, prav tako pa je tudi z dediščino enote. Enota je to, kar je, zaradi opreme, predvsem pa zaradi ljudi. Da bi to razstavljeno premično tehniško vojaško dediščino 74. OKMB povezali z ljudmi, ki so ustvarjali zgodovino enote in tako tvorili zaključeno celoto, smo uvedli sistem botrstva. To pomeni, da ima vsak oklepnik svojega botra, ki ga v nekem vojaškem moralnem smislu »dolži«. Njegova odgovornost je skrb za to vozilo v smislu tesnega sodelovanja s konzervatorsko-restavratorsko službo Vojaškega muzeja SV in svetovanje ter pomoč pri ohranjanju

muzejskega predmeta. Vsi botri so bili v preteklosti, običajno na začetku njihovih karier, del posadke določenega vozila in kot se je izkazalo, do teh vozil nemalokrat gojijo tudi čustva.

Tako je boter BVP podpolkovnik Gorazd Sagadin, nekdanji član posadke, boter M-55 višji štabni vodnik Marko Taučer, nekdanji voznik, ki je sodeloval tudi v projektu prenove tanka, boter SPATA je štabni vodnik Zoran Lukić iz CVŠ, nekdanji voznik v 74. OKMB. BRDM in T-55 pa botra še čakata. Predlogi so dobrodošli. Ob muzejskih predmetih, ki so del dediščine vaše enote, pa smo na ogled postavili tudi nekatere predmete, ki so del dediščine rodov 72. BR.: protiletalski top BOFORS M12, tank Sherman, oklepni transporter KD-1V15 in samohodna havbica 2S1 122 mm, nemška havbica leFH 105 mm, gorski top M-48 B1 ter raketni sistem kratkega dosega ROLAND2. Botri teh muzejskih predmetov so prav tako zaslužni posamezniki iz ustreznih rodov. O tehničnih podatkih in zgodovinskem pomenu posameznih postavljenih predmetov nalašč nisem pisal. Namesto tega vas vabimo v Vojaški muzej Slovenske vojske na sproščen voden ogled postavljenih muzejskih predmetov. Namesto zaključka: Poveljnik 74. PEHP se zaveda pomena vojaške tradicije pri vzpostavljanju in ohranjanju bojne moči enote. Sumim, da je to videl v tujini, kjer je to ustaljena praksa in sestavni del moralne moči enote. To dobro prakso smo v Vojaškem muzeju SV želeli prenesti tudi na našo vojašnico z željo, da bi tudi pri sedanjih pripadnikih 74. PEHP razstavljeni muzejski predmeti vzbujali čustva domoljubja, ponosa na vojaško preteklost in pomagali pri dvigovanju bojnega duha in oblikovanju bojne osebnosti, ki je ključni element za doseg vojaških ciljev.

Dodatek: Stari tanki preverjeno delujejo pri dvigu bojnega duha. Višji štabni vodnik Marko Taučer je 100 % profesionalac in tudi sicer prijazen možakar. Ko pa nase navleče stari tankovski kombinezon, preklopi v beast mode. Podrobnosti namenoma izpuščam. Poročnika Franca Pleterška dajejo bolečine v križu in drugo. Razen ko pleza na tank in skače z njega. Tudi povsem miroljubna in omikana mehanika se po letih odtegnitve od tanka ob njegovem vžigu tudi začneta nenavadno vesti, podrobnosti prav tako namenoma izpuščene.

SODELOVANJE KLEŠČMANOV V RAZISKAVI DVIGA TELESNE IN BOJNE PRIPRAVLJENOSTI PRIPADNIKOV SLOVENSKE VOJSKE

BESEDILO: BOGDAN KOVČAN, TANJA GRABNER, BOJANA DIMEC

Slovenska vojska danes ne deluje več le sama zase in tudi cilji niso več usmerjeni le na teritorij naše države. Spremembe se zaradi novodobnih varnostnih razmer dogajajo tudi v drugih vojskah sveta, kar vpliva na njihov način delovanja. Spremenjene zahteve varnosti so tako postavljene pred večino obrambnih sil, še posebej to velja za države, ki sodelujejo v zavezništvu Nato. Te države med drugim zagotavljajo tudi vlogo hitre odzivnosti za posredovanje na kriznih območjih.

Za učinkovito delovanje v celotnem spektru delovanja oboroženih sil je poleg psihološke pripravljenosti in tehnične izurjenosti za uporabo oborožitvenih sistemov ključni dejavnik telesna pripravljenost pripadnikov. Sodobne (hibridne) varnostne grožnje, ki narekujejo delovanje v vsakem času in v različnih terenskih ter vremenskih razmerah, zahtevajo visoke standarde telesne pripravljenosti pripadnikov.

Sposobnost in usposobljenost posameznika kot dela kolektiva operativne enote je tako eden izmed pomembnih dejavnikov za izvedbo poslanstva enote in posameznih operativnih nalog.

Maja 2004 so štab in četo ameriške vojske, ki je delovala v prednji operativni bazi na misiji v severnem Iraku, večkrat zadeli sovražnikovi minometi. Po napadu je poveljnik čete pri izvleki ranjenega, krvavečega in neodzivnega sovojaka opazil svojega vojaka. Pripadniku je zmanjkalo moči, ki je bila potrebna za reševanje. Ker sam ni zmozel napora, je bil prisiljen čakati na dodatno pomoč. Ironično je, da je ta vojak zelo uspešno opravil preizkus telesne pripravljenosti (PGS). Ta dogodek je razkril dve ostri realnosti, in sicer, da morajo biti vojaki boljše pripravljeni na fizične zahteve v boju in da se vojska ne more zanašati na trenutne rezultate testov gibalnih sposobnosti.

Raziskave so nadalje pokazale, da je treba programe telesne vadbe razširiti in prilagoditi, če želimo vojake pripraviti na posebnosti in zahtevnosti boja. Poleg tega mora program telesne vadbe vključevati izobraževalno komponento. Ta pripadnike uči, kako varno in učinkovito izvajati osnovne vzorce gibanja, ki se od njega zahtevajo na bojišču. V zadnjem obdobju je večina svetovnih oboroženih sil spremenila pogled na fizično pripravljenost vojaka in prišlo je do poudarjanja bojne pripravljenosti posameznika.

BOJNA PRIPRAVLJENOST POSAMEZNIKA
To je izraz, ki se uporablja za vse gibalne sposobnosti posameznika, ki jih bo uporabljal med bojnimi nalogami. Večinoma so bojne naloge povezane s telesno pripravljenostjo, vendar gre pri bojni pripravljenosti za

skupek posameznikovih sposobnosti, ne le ene ali dveh fizičnih komponent. Na primeru odlično pripravljene maratonskega tekača ni nujno, da bo zmozel prenašati 25-kilogramski nahrbtnik na določeni razdalji. Tako tudi najhitrejši tekač na svetu ni nujno najuspešnejši v nogometu, saj za nogomet ni pomembna samo maksimalna hitrost, temveč še obilica drugih elementov, znanj in sposobnosti.

Podobno je pri bojni pripravljenosti posameznika. Ker se zavedamo, da za bojne aktivnosti potrebujemo ogromno bojnih elementov, ki vsebujejo ves gibalni spekter pripadnika, ne moremo trenirati le sklece, oporo ležno na podlahteh ter tek na 2400 m oziroma deset minut »pedalirati« na kolesarskem trenažerju. Za idealno izvedbo bojnih postopkov moramo izvajati kompleksno vadbo z vsemi elementi bojnih postopkov ter gibalnih sposobnosti.

Dobra telesna pripravljenost je odlična osnova za izvajanje bojnih nalog, vendar pa bojna pripravljenost posameznika zahteva povezanost vseh motoričnih sposobnosti.

Najpomembnejša aktivnost SV v miru, ki izhaja iz njenega poslanstva, je priprava za delovanje v vojni. To vključuje visoko raven izobraževanja in usposabljanja, med katere spada tudi pridobivanje in vzdrževanje vseh gibalnih sposobnosti, potrebnih za izvajanje bojnih aktivnosti.

Pripadniki SV morajo biti vseskozi telesno pripravljani. Zato je znotraj osemurnega delavnika ena ura namenjena kondicijski vadbi (KV). To je tako pomembno, da je opredeljeno tudi v šesti točki Pravil službe v Slovenski vojski. Ta se glasi: »Vojaške osebe imajo enako dolžnost do obrambe države kot drugi državljani, zlasti pa morajo skrbeti za lastno vojaško strokovno in psihomotorično izpopolnjevanje ter izurjenost.«

Omenimo le nekaj konkretnih nalog, ki jih izvaja pripadnik SV na kriznih območjih in na pripravah za izvedbo nalog: strelja, nosi nahrbtnik, meče bombo, hodi, teče, med tekom hitro spreminja smer teka, koplje, prenaša in dviga zaboje s strelivom, dviga zaboje z različnimi vojaškimi sredstvi, izvaja hitre in kratke preteke, zalega, plazi, pleza, se spušča po vrveh, izvlači ranjenca, izvaja naloge pri nadzoru množic in nemirov. Pri izvajanju omenjenih nalog vojak naleti na vse mogoče ovire, kot so podrta drevesa, večje ali manjše luknje, barikade, žične ovire, nezmožnost vstopa v zgradbo skozi glavni vhod, skale, brvi, vertikalne ali horizontalne vrvi in drugo. Za izvajanje vseh naštetih in drugih nalog se prepleta uporaba šestih gibalnih in ene funkcionalne sposobnosti, pri katerih sodeluje celo telo. Gibalne sposobnosti, ki jih vojak uporablja pri svojih nalogah, so: hitrost, gibljivost, moč, koordinacija, ravnotežje in preciznost. Pri večini dejavnosti, ki jih izvaja pripadnik SV, uporablja tudi vsaj dve vrsti vzdržljivosti, in sicer dolgotrajno in hitrostno vzdržljivost. Krovni akt oziroma dokument, ki opredeljuje vse, kar je povezano z vojaško kondicijsko vadbo (VKV) in s športom v Slovenski vojski je Direktiva za vojaško kondicijsko vadbo (VKV) in šport v Slovenski vojski (GŠSV, 2017).

Med VKV spadajo pohod, borilne veščine, vadba na pehotnih ovirah, vojaško plavanje ter funkcionalna vojaška vadba (FVV). VKV kot osnovna oblika aktivnosti je organizirana oblika razvijanja gibalnih sposobnosti posameznika in enote, ki se izvaja načrtno in vodeno v okviru usposabljanja. Z redno VKV

vplivamo na izboljšanje gibalnih sposobnosti pripadnikov SV, hkrati pa pridobivamo potrebna gibalna znanja in spretnosti s področja vojaških veščin.

Glede na vlogo v bojnem delovanju se sile SV delijo na sile za bojevanje, sile za bojno podporo, sile za zagotovitev delovanja in sile za podporo poveljevanja. Skladno s to razdelitvijo je na spodnji sliki določena obvezen delež ur izvedbe vsebin VKV, ki ga morajo pripadniki glede na razvrstitev po vlogi v bojnem delovanju letno opraviti. Opredeljena je tudi tedenska izvedba SKV in VKV.

MORS in SV z zavedanjem vsega naštetega in v želji po dvigu telesne in bojne pripravljenosti pripadnikov, hkrati pa po znižanju števila poškodb, od 2015 poglobljeno sodeluje s Fakulteto za Šport Univerze v Ljubljani. Najprej se je v želji zmanjšanja poškodb usposobilo 158 pripadnikov na Tečaju za kondicijske trenerje, 2019 so se na fakulteti opravljala testiranja in analize podatkov za spremembo PGS, danes pa intenzivno sodelujemo v projektu Dvig telesne in bojne pripravljenosti pripadnikov SV. V okviru tega se je v februarju in marcu 2022 izvedlo validacijsko testiranje dvaintridesetih pripadnikov v laboratorijih fakultete. Pripadniki 74. PEHP so aktivno udeleženi tako na preverjanjih na fakulteti kot tudi na testiranjih MCFT (ameriški Marine Corps Combat Fitness test) in s svojo angažiranostjo neprecenljivo pripomorejo k skupnemu napredku, raziskavi in želji po funkcionalni vojaški vadbi, prilagojeni slovenskemu vojaku.

Koncept vojaške kondicijske vadbe (VKV) za 2020						
	Bojne enote pehote (BEP)		Drugi rodovi in službe (DRS)		Poveljstvo (POV)	
POHOD	4x voden z opremo (4h all več)		3x voden z opremo (4h ali več)		2x voden z opremo (4h all več)	
	2x orientacijski (2h ali več)		1x orientacijski (2h ali več)		1x orientacijski (2h ali več)	
SAMOOBRAMBA	60 h/leto (8 IVV)		30 h/leto (5 IVV)		/	
PEHOTNE OVIRE	obhodna vadba	8h/leto	obhodna vadba	5h/leto	obhodna vadba	5h/leto
	vadba po postajah	8h/leto	vadba po postajah	5h/leto	vadba po postajah	/
	poligon	prehod 60% OE	poligon	prehod 50% OE	poligon	/
FUNKCIONALNA VOJAŠKA VADBA	20h/leto 80% OE izvedba FV test (CFT ang.)		15h/leto 70% OE izvedba FV test (CFT ang.)		vsaj 10 h/leto	
*BOJNO PLOVANJE	vsaj 70% OE		vsaj 60% OE		4h/leto 50% OE izvede Cooperjev plavalni test	
VKV	3 x /teden		2 x /teden		po odločitvi poveljujočega PE.	

OPOMBE: Poveljstva enot iz prve in druge kategorije izvajajo aktivnosti 3 kategorije.

BEP izvede tedensko 5 ur vadbe od tega 2 x SKV in 3x VKV.

DRS izvede tedensko 4 ure vadbe od tega 2 x SKV in 2x VKV. 5 ura se lahko nameni VKV po odločitvi/odobritvi poveljujočega PE.

POV izvede tedensko 3 ure vadbe od tega 3 x SKV. 4 in 5 ura se lahko nameni VKV po odločitvi/odobritvi poveljujočega PE.

* BP se izvede na lokaciji bazena na Igu, kjer se izvede 6 vaj stopnjevanih po težavnosti.

V enotah se je avgusta in septembra opravilo množično testiranje več sto pripadnikov in po obdelavi podatkov se bo izdelal načrt intervencijske vadbe. Cilji te obsežne raziskave so dvig telesne in bojne pripravljenosti ter izdelava monografije, ki bo kot zbir vseh strokovnih člankov med testiranjem predstavljala najsodobnejšo literaturo, primerljivo s takimi raziskavami svetovnih sil. Ustvarjena bo tudi mobilna aplikacija, ki bo na voljo vsakemu pripadniku v pomoč pri individualni vadbi, spremljanju napredka ter pravilni izvedbi vaj.

Ob pomoči Centra za združeno usposabljanje smo znotraj te raziskave razvili BKT – bojni kondicijski test. Gre za skupek aktivnosti pripadnika SV, ki je osnovan s pomočjo pregleda in analize gibalnih vzorcev ter zahtevanih bojnih nalog vojaka SV na terenu, pri proučevanju katerih so sodelovali strokovnjaki s področja kineziologije s FŠ in Raziskovalnega središča v Kopru.

V začetku julija je test izvedlo sto pripadnikov 74. PEHP ob pomoči gospoda Stanka Štuheca iz laboratorija za biomehaniko na Fakulteti za šport, ki je s fotocelicami natančno meril čas na poligonu. Osnovni namen testa je bilo preverjanje bojne pripravljenosti pripadnikov SV, neodvisno od preverjanja gibalnih sposobnosti. Bomo pa med raziskavo zagotovo primerjali ta dva testa ter teste ameriške vojske MCFT ter ACFT.

Tehnični opis BKT:

Začne se s tekom 8×50 m (400 m), nato sledi aktivnost na poligonu, ki meri 2×10 m. V poligonu se prepletajo vojaške aktivnosti (pehotne, logistične, inženirske, vezistične, sanitetne ...), kot so kratki preteki z zaleganjem in obrati, visoko plazenje, nizko plazenje, izvleka in prenos ranjenca, prenos dveh kovinskih zabojev, imitacija prenosa nosil z vleko bremena, prenos vreče spredaj in na ramenih, nošenje lesenega zaboja, dvig vreče s peskom čez oviro ter prevračanje gume. Gre za visokointenzivno aktivnost, ki v povprečju traja šest do osem minut. Pred aktivnostjo se je treba ogreti, med izvajanjem pa je ob pripadniku inštruktor, ki opozarja na pravilnost izvedbe, da bi se vojak izognil poškodbam. Izvaja se v bojni uniformi v vseh vremenskih razmerah na poljubnih travnatih površinah.

AKTIVNOSTI OKREPLJENE POZORNOSTI (eVA) IN NATOVA POBUDA PRIPRAVLJENOSTI (NRI)

BESEDILO: PRIMOŽ BANTAN

Zaradi vse bolj zahtevnega varnostnega okolja v okolici Ukrajine in naraščajoče možnosti oboroženega konflikta z Rusijo so v zavezništvu Nata konec leta 2021 aktivirali načrt aktivnosti okrepljene pozornosti (Enhanced Vigilance Activity – eVA). Načrt je zavzemal vzpostavitev in namestitve dodatnih štiri bojnih skupin v Romuniji, Bolgariji, na Madžarskem in Slovaškem, poleg štirih že obstoječih (Litva, Latvija, Estonija in Poljska). Tako bi zavezništvo povežalo vzhodni blok zveze Nato od Estonije do Bolgarije.

Po napadu Rusije na Ukrajino so voditelji držav zveze Nato na izrednem zasedanju 24. marca 2022 med drugim sprejeli odločitev o napotitvi dodatnih bataljonskih bojnih skupin na Slovaško, Madžarsko, v Bolgarijo in Romunijo. Dan pred izrednim zasedanjem Nata je slovenska vlada sprejela namero o sodelovanju Slovenske vojske v okviru bojne skupine na Slovaškem.

Slovenska vojska je do konca meseca maja popolnila, usposobila in preverila prvi kontingent, SVNKON 01 eVA, ki je 10. junija 2022 začel delovati na Slovaškem. Kontingent sestavljajo motorizirana četa 10. PEHP, nacionalni podporni element in pripadniki poveljstva bataljonske bojne skupine. Vodilna država skupine je Češka republika, poleg Slovenije pa sodelujejo še Američani, Nemci, Nizozemci in Poljaki. Trenutno je kontingent nastanjen v okolici vojaškega vadišča slovaške vojske Lešt, sčasoma pa bo premeščen na drugo lokacijo. V začetni fazi so primarne naloge kontingenta nastanitev, vzpostavitev povezav, priprava opreme in vozil, izvidovanje območja, seznanitev z varnostno situacijo ter integracija v nadrejeno poveljstvo. V nadaljevanju pa bo poudarek delovanja prvega kontingenta preusmerjen na združeno usposabljanje. Načrtovano je, da

bo naslednje tri kontingente zagotavljala 72. BR. Vsaj na začetku je nosilno vlogo prevzel 74. PEHP, ki že v decembru na misijo pošilja SVNKON 02 eVA. Glavnino sil za SVNKON 02 eVA zagotavlja 1. PEHČ, ki je zato že začela z intenzivnim usposabljanjem. Natova pobuda pripravljenosti (NATO Readiness Initiative – v nadaljnjem besedilu: NRI) NRI je bila prvič predstavljena junija 2018 na zasedanju obrambnih ministrov Nata v Bruslju. NRI je v zavezništvu poznan tudi kot 4 × 30, kar pomeni 30 bataljonov, 30 eskadrilji in 30 ladij, pripravljenih za delovanje v 30 dneh. S sprejetjem koncepta NRI so se države članice zavezale, da bodo bistveno povečale pripravljenost, odzivnost in sposobnost nacionalnih sil za delovanje v podporo zavezniški odvrtačno-obrambni držbi ter operacijam kriznega upravljanja in odzivanja na aktualne varnostne izzive in grožnje. Prispevki držav so različni, Slovenija se je odločila da bo v skladu s pobudo prispevala zmogljivosti v podporni in bojni del. Tako je v NRI trenutno en večnamenski vod JRKBO, leta 2023 pa bomo okrepili prispevek še s srednjo transportno četo in dvema srednjima transportnima helikopterjema Cougar. V bojni del pa bo Slovenska vojska prispevala eno lahko pehotno četo. Vse slovenske zmogljivosti NRI so ali bodo umeščene znotraj italijanske brigade.

74. PEHP je nosilna enota za sestavo bojne zmogljivosti lahke pehotne čete s pridanimi elementi (logistični vod, nacionalni podporni element in del poveljstva). Izgradnja zmogljivosti se je začela v maju 2022 in se bo končala leta 2023, ko enota doseže končne operativne zmogljivosti. Preden preide v fazo zagotavljanja zmogljivosti z odzivnim časom 20 dni, se mora enota usposobiti za delovanje v celotnem spektru delovanja tako podnevi kot v nočnem času.

PRVI KORAKI NOVIH POVELJNIKOV VODOV V 3. PEHČ/74. PEHP

BESEDILO: MARTIN SELAN

Ko sedim in razmišljam o svojih prvih korakih v četi/polku, se mi zdi moj prvi dan na novem delovnem mestu še kar oddaljen ... Občutek imam, da je minilo že celo leto, saj se je v tem času zgodilo marsikaj.

Po kratki dobrodošlici sva se s kolegom (oba nova poveljnika voda) hitro začela seznanjati z novimi sodelavci, stanjem v četi in predvsem v svojem vodu. Količina informacij, podrobnosti, nalog je precejšnja, vendar so nama sodelavci vztrajno in korektno odgovarjali na vprašanja, ki se še vedno porajajo. Kot pričakovano, je bilo največ znanja treba osvojiti na področju administracije. Kmalu po prihodu je sledilo prvo terensko usposabljanje (Live Fire Tactical Training – LFTT), čez teden ali dva pa še drugo in tretje. Na terenih sem imel priložnost spoznati zanimive strokovnjake, sodelavce in sodelovati pri načrtovanju in izvedbi različnih aktivnosti. Kot novinec lahko veliko odneseš že z opazovanjem, vendar kaj kmalu naloga lahko doleti tudi tebe. To smatram kot izredno pozitivno, saj je to najboljša in najhitrejša učna ura. Poleg omenjenega usposabljanja sem imel možnost prisostvovati preverjanju poveljstva bataljonske bojne skupine (BBSk) in skupaj s sodelavci soustvarjati enega izmed poletnih taborov MORS in mladi 2022. Vmes so seveda

potekala tudi streljanja in druga enodnevna terenska usposabljanja ter zagotavljanje pripravljenosti takojšnjih odzivnih sil SKOK.

Preskok iz šolskega sistema v resnično delavno okolje je bil pričakovano velik in vse, kar se je »zgodilo« v treh mesecih, se je uresničilo zaradi ljudi, ki s(m)o to omogočili. Nič se ne zgodi samo od sebe, za vsem tem stoji pripravljenost, predanost in znanje častnikov, podčastnikov in vojakov. Aktivnosti in dinamike je včasih prej preveč kot premalo, vendar imamo ljudi, ki so zmožni vse to izpeljati, se učiti drug od drugega in se nenehno izpopolnjevati.

Integracija v četo/polk je potekala spontano in tekoče, če ne bi zdaj o tem pisal, po vsej verjetnosti o tem ne bi preveč razmišljal, ker mi je nekako samoumevno. Zdi se mi, da veliko stvari v Slovenski vojski jemljemo za samoumevne in naravne, ker so izpeljane dobro oziroma se stvari na koncu vedno »rešijo«. S tem se navezujem na prejšnji primer, saj se nič ne reši samo od sebe, spet so tukaj posamezniki, kolektivi oziroma v našem primeru enote.

Če gre soditi po prvih korakih v novih čevljih, se veselim nadaljnje poti.

POVELJNIK VODA

BESEDILO: DAN LEVC

Naj začnem s tem, da na kratko opišem pot do Šole za častnike, specializacije in nato prihod v enoto. Po srednji šoli, ki sem jo obiskoval v Kamniku – jezikoslovna gimnazija Rudolfa Maistra, sem se kmalu odločil za častniški poklic v Slovenski vojski. Temu primerno sem usmeril študij, odločil sem se za obramboslovje. Po uspešnem zagovoru diplome sem opravil izpite na magistrskem študiju, prav tako smer obramboslovje in napisal magistrsko nalogo na temo podčastnikov. Zagovor naloge bom imel v septembru. Med študijem obramboslovja sem se udeležil dveh vojaških taborov v letih 2016 in 2018. Leta 2018 sem preživel štiri mesece na študijski izmenjavi na Poljskem na vojaški akademiji za bodoče častnike pehote v Wrocławu. Leta 2020 sem opravil selekcijo za 33. generacijo ŠČ, TVSU v Vipavi sem opravil jeseni istega leta. Leto 2021 sem preživel v Mariboru na Šoli za častnike. Čin poročnika sem prejel 17. decembra, 4. januarja 2022 smo začeli s specializacijo pehote v Ljubljani, katere nosilec je bil 10. pehotni polk.

Svoje delo sem prvič začel 25. aprila v vojašnici Franca Rozmana Staneta v Celju kot poveljnik 3. pehotnega voda 3. pehotne čete 74. pehotnega polka. Pričakanja so redko enaka dejanskemu stanju. Vendar to še ne pomeni, da ni izjem. Sam sem bil takoj potisnjen v sklop treh usposabljanj LFTT, britanskega koncepta streljanja, ki je nov, ne le meni, temveč tudi večini sodelujočih pripadnikom.

Izredno vesel sem, da sem takoj po koncu šolanja nadaljeval usposabljanje in bil kot svež poročnik vključen v ta novi koncept. Vsa tri usposabljanja so bila izredno zanimiva. Kombinacija med teorijo in prakso je bila ravno pravšnja, za to se moram zahvaliti nosilcu celotnega usposabljanja, podpolkovniku Alešu Kesiču. Pozitivno me je presenetila intenzivnost usposabljanja, ki je bila postavljena na visoko

raven, kar je popolnoma pravilno. Streljanje, še posebej kot pri novem konceptu, je oblika usposabljanja, ki zahteva veliko zbranost in poznavanje teoretičnih predpostavk. Podpolkovnik nas je že v prvi fazi individualno pripravil, dobro podkrepil z britansko literaturo in nam dodelil naloge ustvarjanja izdelkov in načrtov za praktično usposabljanje. Ker smo sami pripravljali skice in dokumente za teren, smo se na terenu veliko lažje vključili v delo. Usposabljanje LFTT je bilo torej glavno oziroma najpomembnejše, ki sem ga bil deležen kot nov poveljnik voda. Naslednja izjemno pomembna naloga je bila organiziranje streljanja na Mlakah v maju. Navdušen sem bil nad pomočjo celotne čete, ki me je podprla tako materialno kot organizacijsko. Tako so moje delo močno olajšali, sam pa sem se lahko zato bolj kakovostno posvetil konkretni izvedbi na strelišču. Streljanje je bilo uspešno izvedeno, cilj – varna izvedba in opravljena nastrelitev ter osebni strelski testi je bil dosežen, kar je edino, kar na koncu šteje.

Tretja naloga, ki sem jo opravljal, je bila vodenje voda takojšnih odzivnih sil (TOS SKOK), ki smo jo izvedli v dveh fazah. Prva faza je bila udeležba na vaji FOKUS med 22. in 25. junijem. Začelo se je z načrtovanjem za izvedbo, nadaljevalo pa z organizacijo za premik ter vodenjem in kontrolo med delom na meji. Nastanjeni smo bili v Postojni, od koder smo se dnevno vozili na nalogo proti južni državni meji. Izjemno vesel sem bil nad vtisi pripadnikov, ki so mi povedali, da jim je delo na meji izjemno pomembno in da jim opravljanje takih nalog zelo zanimivo. Najboljše darilo, ki ga lahko poveljnik prejme po končani nalogi, je zadovoljstvo v očeh pripadnikov. Z vodom TOS SKOK smo se udeležili tudi terena LFTT, kjer se je v štirih dneh opravilo taktično bojno streljanje parov, skupin in oddelkov. Vod je poleg tega zagotavljal še varovanje (»požarstvo«) tarčnih sistemov in varovanje tabora na Bilah.

Gledano iz taktičnega, strelskega in varnostnega vidika, sem bil nad svojim vodom zadovoljen, ni pa bilo brezhibno. To seveda vzamem kot nekaj dobrega, saj to zame predstavlja izziv, načrtovanje novih usposabljanj in veliko možnosti za izboljšave. Stalno se zavedam, da je popolnost ideal, h kateremu težimo. Tega ideala se ne da doseči in to je dobro, ker če bi ga, bi to pomenilo, da je edina pot od tam navzdol. Ker to ni tako, pomeni, da je edina pot navzgor.

Druge naloge, ki niso bile ključne, vendar vseeno izredno pomembne za rast enote in posameznikov kot takih, so bile redne v vojašnici FRS – pohodi, večkratno usposabljanje na Bežigradu, tedenski in mesečni pregledi, sanacija opreme po terenih in še mnogo drugih, ki jih ne bom našteval. Najpomembnejša naloga zame je bilo spoznavanje vojakov, sodelavcev, nadrejenih in tkanje novih vezi, ki bo ključno v moji službi in življenju na sploh.

S poveljnikom čete, stotnikom Matejem Rebernikom, sem se povezal na mnogih stičiščih, pri pogledu na vodenje, delu z ljudmi, doseganju standardov. Prav on mi je omogočil hitro in uspešno integracijo v četo, me povezal s ključnim kadrom, mi pomagal pri mnogih izzivih in težavah, ki so se sproti pojavljali. Kljub temu da podčastniki bolj poznajo vojake in delo z njimi, sem kmalu ugotovil, da je stotnik šel po poti, ki je zelo podobna moji, zato je v nekaterih pogledih najpomembnejši dejavnik pri moji integraciji v četo kot tudi v polk. Namestnik poveljnika čete, nadporočnik Zoran Kovačič, je opravljal delo mojega mentorja, ko stotnik ni bil prisoten, in za njegov trud in pomoč pri integraciji v četo sem mu izjemno hvaležen. 3. vod sem prevzel od poročnice Jasmine Štingl, s katero sva opravila primopredajo dolžnosti. Prav ona je bila prvi stik s četo, vodom, enotovnim podčastnikom in drugimi sodelavci. Poročnica Štingl je bila izjemno pomembna, saj sem si z njeno pomočjo ustvaril prve vtise ob svojem prihodu.

Moja integracija še zdaleč ni končana, delam napake in se iz njih vztrajno učim, stalno premišlujem o svojem preteklem delu in gledam naprej, kako se bom spoprijel s prihajajočimi izzivi. Podčastniki so nedvomno nosilci vsega, kar se v četi in vodu zgodi. Pomagajo mi pri dnevni izvedbi vseh aktivnosti in so nepogrešljivi za delo in obstoj celotnega voda in za mojo rast z enoto ter osebno rast.

PRESKOK IZ ŠOLSKEGA SISTEMA V DELOVNO OKOLJE - OSEBNI IZZIVI PRI OPRAVLJANJU NALOG NA NOVI DOLŽNOSTI

BESEDILO: DANIJELA ŠEBJANIČ

Čeprav se zdi, kot da sem še včeraj sedela v kadetnici in včasih bolj, drugič manj skušala črpati vse znanje, ki so nam ga želeli predati predavatelji in inštruktorji, je od tega minilo že več kot osem mesecev. Sola za častnike je bila na trenutke res naporna, predvsem pa dolga. Dvanajst mesecev trajajočemu šolanju je sledila 16-tedenska specializacija pehote. Njen nosilec je bil letos 10. PEHP.

Kljub še vedno nekako šolskemu sistemu smo se rahlo približali načinu dela v enoti. V 16-tedenski specializaciji smo imeli 7 enotedenskih terenov in 3 strelske tedne. Kar sem pogrešala jaz, je administracijski del dela v pehotni enoti, ki ga ni malo in kar se je pozneje, ob prihodu v svojo enoto, pokazalo kot ključni primanjkljaj.

Po končani specializaciji je sledilo nekaj dni oddiha, že čez en teden pa smo bili z ukazom prerazporejeni na naša nova delovna mesta. V 74. PEHP smo bili razporejeni štirje novi poročniki. Dva v 3. četo, druga dva pa sva bila dodeljena 2. četi. Takoj se je opazilo, da so naju st. Repina in drugi sodelavci nestrpnost pričakovali, saj so bili predolgo brez dveh poveljnikov voda in je bilo delo v četi oteženo oziroma prilagojeno. S poročnikom Horvatom sva kaj hitro spoznala način dela v enoti.

Nenehno spreminjanje, prilagajanje, improviziranje in sprejemanje kompromisov, nemalo operativnih nalog, veliko preveč »padalskih« nalog, soočanje s pomanjkanji kadra, hkrati pa sledenje srednje- in

dolgoročnim ciljem čete ter polka. Kot omenjeno že prej, je na tej točki prišlo do izraza pomanjkanje znanja s področja informacijskega in administracijskega dela, ki ga kot poveljnik voda nedvomno potrebuješ.

Po enem tednu v enoti je že sledilo prvo v vrsti od številnih terenskih usposabljanj. Lahko smo veseli, da smo prišli v času, ko se je v 74. PEHP začel vpeljevati nov koncept streljanja – LFTT pod budnim očesom ppk. Kesiča in sodelavcev, in da smo lahko del tega že od vsega začetka.

Kaj hitro sem spoznala tempo dela v enoti in tako sem kmalu prevzela nalogo zagotavljanja takojšnih odzivnih sil (TOS SKOK), temu pa je sledilo še nekaj terenskih usposabljanj in streljanj. Bila sem del poletnega tabora MORS in mladi 2022, veselim pa se že jeseni, ko nas čaka vaja PRESKOK 2022, mene osebno pa TVBS voda.

Vsi, ki me poznajo, vedo, da nisem preveč simpatizirala s pehoto, vendar hočeš nočeš ti prej ali slej zleze pod kožo. Integracija v enoto se je kljub delni odsotnosti vodnega podčastnika ob pomoči poveljnikov oddelkov in drugih sodelavcev zgodila spontano. Znanje, izkušnje in predanost častnikov, podčastnikov in vojakov ter pripravljenost pomagati vedno, ko je treba, je nekaj, kar odlikuje pripadnike Slovenske vojske. V čast in ponos mi je, da sem del tega kolektiva.

»VORTEKS« NALOG IN MOJE IZKUŠNJE V 74. PEHP

BESEDILO: DOMEN HORVAT

Svojo prvo poveljniško dolžnost sem po uspešno končani specializaciji za častnika pehote začel v 3. vodu 2. pehotne čete 74. pehotnega polka. Prvi dan v četi se je začel s postrojem za dvig zastave. Takrat sem prvič srečal svoje pripadnike 3. voda. Po postroju sva se s poročnico Šebjanič, ki je prav tako začela delati kot novopečena poveljnica voda v tej četi, predstavila postrojenim pripadnikom 2. čete.

Tako se je začela prva etapa v moji karieri častnika v Slovenski vojski. Sledilo je spoznavanje dela in rutine v enoti. Dokaj hitro sva se s poročnico znašla v tako imenovanem »vorteksu« oziroma hitremu načinu dela in nenehnem prilagajanju ter iskanju rešitev, ki krojijo vsakdan v 74. polku. Osebno mi je bil največji izziv delo v programu IRDG oziroma informacijsko ravnanje z dokumentarnim gradivom, saj sistema pred tem nisem kaj dobro poznal.

Spoznal sem, da delo poveljnika voda obsega velik spekter nalog, od sedenja za računalnikom in ubadanja s papirologijo, pisanja seznamov in iskanja ljudi za operativne naloge do terenov, kjer se končno lahko »zadiha« in uživa v delu s pripadniki. Kljub morju nalog nam je uspelo na različnih področjih. Sam bi izpostavil LFTT (Life Fire Tactical Training) – nov način bojnih streljanj, ki smo ga pod okriljem inštruktorjev spoznali in sedaj po tem novem konceptu usposabljam tudi svoje podrejene.

Pred kratkim sem opravljal tudi delo vodje taktičnega poveljniškega mesta (TPM Kleščman), ki nadzira in vodi enote na nalogah varovanja južne državne meje. Prav tako se bom kmalu udeležil mednarodne vaje v Avstriji. V prihodnosti si bom prizadeval, da bom pridobil čim več izkušenj in novih znanj za nadaljnjo kariero.

PRIPADNICE IN PRIPADNIKI 74. PEHP, ZLASTI 2. PEHC/MOTČ/MEHČ, S KREPKIMI CRKAMI, HVALA ZA SKUPNO PREHOJENO POT!

BESEDILO: JURE REPINA

Obdobje na dolžnosti poveljnika čete je zanimiv čas. Pot, po kateri hodimo, je navadno vedno omejena z ločili, točkami ali prelomnicami. Na višjih ravneh je naša skupna pot označena z daljico – ima začetek in ima konec. Verjetno bo neko obdobje našega skupnega dela dobilo kak stavek v kroniki naše enote in verjamem, da bo ta zapis pristal v naši reviji. Kjer koli bo zapisano, ostaja naša pot zapisana pod našimi dosežki. Teh ne nameravam naštevati, ker bo ta zapis zagotovo prebrala katera izmed partnerk ali partnerjev naših pripadnikov in tako podoživela našo specifiko številnih odsotnosti in odrekovanja, s katerimi živijo vojaške družine. Naj bo ta zapis tudi zahvala vsem našim družinam, ki nas podpirajo na naših poteh.

V vojski sem se kot vojak naučil, da je vojska premočrtna organizacija, da ima svojo sestavo in jasno dodeljene naloge. Prav tako sem se naučil, da je kakovostno usposabljanje zapeljano prek ustreznih ciklov, ki jih primarno pogojujejo resursi – največkrat kadrovske. Poleg tega smo naučeni in vojsko razumemo, da je vse na naši poti načrtovano in prek ustreznih metod ter tehnik analizirano, preden izvedemo neko aktivnost/nalogo. Temu moramo seveda dati veliko pozornosti, pa vendarle je realni cikel drugačen. V zadnjem času besede cikla niti ne upam več uporabiti. Naša pot je vse prevečkrat krivulja – skoraj že sistem korenin ali veje, ki se razrastejo. Vse pogosteje se naše naloge množijo v sistem vej, ki rastejo na sistemu korenin,

ki vse težje oziroma še komajda podpirajo vse bolj bujno krošnjo. Na tej krošnji obstanejo samo krepke veje, in nasprotno velja za korenine, ki morajo biti še močnejše in debelejše. V kompleksnem okolju načrtovanja in opravljanja nalog brez močnih in fleksibilnih korenin drevo ne obstane. Spoštovani pripadnice in pripadniki, četa je in bo vedno ostala osnovni gradnik bojnega delovanja in četa kot takšna je deblo ali hrbtnica vsakega bodisi bojnega ali podpornega delovanja. Zato je zelo pomembno, da se zavedamo, da so vsaka naloga, vsak projekt, vsaka straža, vsaka operacija vezani na nas pripadnike v četi. S tem imamo kolektivno in osebno odgovornost, da vsako nalogo opravimo optimalno. Da to lahko delamo, moramo skrbeti za korenine, jih utrjevati, množiti. Če je v SV četa osnovna sestava in gradnik bojnega delovanja, je njen oddelek temelj, v katerem poveljnik oddelka vzgaja pravo bojno moč enote.

Da enota kakovostno opravi naloge in usposabljanja, potrebuje osnovne pogoje, kadar pa so pogoji slabši, nam ostane kohezivnost. Nekje sem prebral, da kohezivnost nastaja v najtežjih okoliščinah realističnega usposabljanja celotne enote s popolnjenimi oddelki in sestavami. S tem se popolnoma strinjam, vendar so to idealistične želje vsakega poveljnika – tudi sam sem imel take. Realne zmožnosti glede na operativnost pripadnikov in število pripadnikov vplivajo na delo in usposabljanje. Tako so standardne sestave oddelkov in vodov

glede na nabor sočasnih nalog in kadrovskih primanjkljajev netipične. Velikokrat na to vplivajo naloge, občasno pa tudi razmere pripadnikov (zakonske omejitve, poškodbe, starost, bolezni ...). Na srečo smo se naučili organizirati drugače – iz dneva v dan, iz naloge v nalogo. Ta fleksibilnost sicer vpliva na kohezivnost na ravni delovanja oddelkov in vodov, vendar v sklopu delovanja čete in polka pomeni drugo raven kohezivnosti, ki nam jo uspeva razvijati znotraj same čete, pa tudi drugih enot našega polka (prve, tretje poveljniško logistične – podpiramo celo sestave logistično/podpornih enot, npr. 157. LOGP – delavnice). Sodelujemo in delujemo vseh. Navkljub temu nam je uspelo izvesti nekaj res kakovostnih usposabljanj za bojno pripravljenost SV, predvsem po smo enota, ki s svojimi sestavami podpira tudi druge. Upam si zapisati, da »DRUGA DELA ZA DRUGE«, s tem pa tudi delamo zase in za svojo četo. Zakaj? Zato, ker ko začnejo pokati korenine pod težo krošnje, nas tudi drugi/druge enote podprejo, in tako je tudi prav. In to je tista prava kohezivnost, ki dela naš 74. PEHP drugačen – čete si med seboj pomagamo, da kot polk opravimo vse naloge. Še vedno smo in verjamem, da bomo tudi v prihodnje.

Funkcija poveljnika zahteva veliko. Najprej pomeni odgovornost, potem pa veliko truda in razumevanje, da ti je to v čast. Sestaviti učinkovite elemente in podenote, ki potem dosežejo neki rezultat, je velik izziv za poveljnika čete, zlasti za poveljnika vodov in poveljnika oddelkov. Vedno pričakujemo dober rezultat kljub omejenim virom. Pri tem se moramo zavedati, da je zelo pomemben osnovni

standard usposobljenosti, ki od vsakega zahteva psihofizično pripravljenost, strelsko kondicijo, sposobnost preživetja in komuniciranja na bojišču. Poleg učinkovitih kadrov je velik del odgovornosti na vzdrževanju našega stroja. SVARUN, VALUK in PERUN bodo tudi v prihodnje zahtevali veliko, morda še več, kot je že treba danes. Nič ni samo po sebi umevno, od kadrov, vozil, orožja do opreme. Žal na teh področjih nismo toliko fleksibilni kot pri vsakodnevnem opravljanju nalog. Verjeti moramo, da bodo kadrovske mlinci slej kot prej zmleli preostanek obveznosti, da bodo pomladitev in premestitve kadrov pripomogle. Verjeti moramo, da bomo boljši, da bomo dobili nove delavnice in posodobitev voznega parka. Nikoli ne bo vse 100 %, ker bi bilo kičasto. Pripadnice in pripadniki, ostanite močni, kot ste bili in znate biti. Znate stopiti skupaj in doseči tudi najtežje cilje – kljub vsem nalogam/vejam, ki rastejo na našem drevesu.

Vsem pripadnicam in pripadnikom druge čete ter 74. PEHP želim obilo uspehov, sreče in zdravja. Naj to voščilo doseže tudi vas na Slovaškem, tiste v Celju in tiste v vseh drugih enotah in nalogah. Naj bo leto 2023 tisto, ki bo prineslo naučene lekcije v prakso. Če do tega ne pride v naslednjem letu, bomo »grizli« naprej. Ob predaji dolžnosti novemu poveljniku čete stotniku Marku Močniku izrekam zahvalo vsem v 74. PEHP, zlasti moji nekdanji četi. HVALA za vaš trud in požrtvovalnost. Naj bo pot čim bolj premočrtna, naj teža naloga nikoli ne izruva jeklenih korenin in naj vam slovanski bogovi SVARUN, VALUK in PERUN služijo še mnoga leta!

JAZ, TI, MI VSI

BESEDILO: ALJA VIŽINTIN

Ljudje smo socialna bitja in ena od potreb posameznika je pripadnost. Vendar pa se je za delovanje v skupini treba prilagajati in spoštovati določene norme, dejavnosti in odločitve. Zato se pri posameznikih lahko pojavi t. i. depersonalizacija, ko se subjekt oddalji od percepcije sebe kot unikatnega bitja in se razume kot zamenljiv del določene skupine (Turner, Hogg, Oakes, Reicher in Wetherell, 1987; v Packer, Fujita in Chasteen, 2013). Depersonalizacija se nanaša na spremembe v konceptu sebe, pri čemer se posameznik identificira s socialno skupino, ki glede na njene norme vpliva na vedenje in karakteristike članov skupine (Bennett in Sani, 2008). Posamezniki začnejo svoje odločitve in cilje ter strategije za doseg ciljev sprejemati na podlagi skupinskih norm in ne na podlagi lastne presoje (Packer, Fujita in Chasteen, 2013). Skozi proces depersonalizacije se okrepi pripadnost skupini in tako se pojavijo rekonfiguracije v motivacijskem sistemu posameznika. Ta večinoma ne teži k uresničitvi lastnih ciljev (osebna korist/izguba), temveč se trudi za doseganje skupinskih ciljev.

Posamezniki se torej odločajo za korist skupine (Brewer, 2008; v Packer, Fujita in Chasteen, 2013). Če pa se pojavijo nasprotujoča si mnenja ali celo destruktivno obnašanje pripadnika skupine, govorimo o nestrinjanju, ki ga Hornsey (2004; v Jetten in Hornsey, 2014) definira kot izražanje mnenja, ki ni v skladu z normami, odločitvami ali dejavnostmi skupine. V določenih kontekstih je lahko razumljeno kot deviantno vedenje, zato deviantnost in nestrinjanje pogosto enačimo. Vendar pa Jatten in Hornsey (2014) opozarjata, da nestrinjanje povsod ni sinonim za deviantnost. Če je delovanje skupine ovirano, saj posameznik ni močno identificiran s skupino in zato ne teži k njeni uspešnosti, lahko nestrinjanje povezujemo z deviantnostjo oziroma odklonskim vedenjem. Motivi takih posameznikov so nespoštovanje skupine in nelojalnost pripadajoči skupini, nezadovoljstvo s skupino in nezadovoljstvo

s svojo vlogo v skupini, želja po izražanju drugačnega mnenja, individualnosti in edinstvenosti, neskladnost moralnih prepričanj posameznika in skupine ter materialna korist.

Mnogo raziskovalcev pa se je osredotočilo na ugotavljanje morebitnih pozitivnih vidikov nestrinjanja. Nestrinjanje lahko, če je konstruktivno in je posameznik dobro identificiran s skupino, poveča ustvarjalnost in zmanjša enoznačno skupinsko razmišljanje. Drugače misleči so lahko eni bolj spoštovanih članov skupine, posamezniki, ki poživijo skupino, in tisti, ki dajejo največji prispevek k doseganju skupinskih ciljev. Kljub temu da nestrinjanje v skupini med člani povzroči veliko stresa, pa je normalen in zdrav vidik skupinskega delovanja in je pogosto, če je konstruktiven, od drugih članov tudi zaželen (Jatten in Hornsey, 2014). Kot primer nestrinjanja, ki ni devianten, lahko razumemo nestrinjanje v

organizacijah, v katerih se en ali več zaposlenih ne strinja z določenimi odločitvami in jih izpodbijajo. Odsotnost nesoglasja je bistvo skupinskega razmišljanja, pri čemer je skupini primarna harmonija in kohezivnost, ne pa učinkovito odločanje. Nasprotovanje in iz tega izhajajoča razprava omogočata ustvarjalnost in reševanje problemov, tudi če ima nasprotovalec napačno mnenje (Matz in Wood, 2005). Nestrinjanje je pomembno, saj tisti, ki sprejemajo odločitve, pogosto niso izvajalci odločitev, izvajalci pa imajo lahko pomembne informacije o izvedljivosti odločitve, kar imenujemo organizacijsko nesoglasje. Nestrinjanje je nujno, ko je etika odločitev vprašljiva. Zmožnost izražanja nesoglasja je povezana z večjim zadovoljstvom na delovnem mestu, povečano zaznavo odločitev kot pravičnih, zmanjšanjem izgorelosti in zmanjšanjem fluktuacije delovne sile v podjetjih (Garner, 2015).

Vsak posameznik s svojim vedenjem in komuniciranjem vpliva na delovanje skupine, prav tako pa delovanje skupine povratno vpliva na njenega pripadnika. Če so člani skupine pripravljeni sprejeti mnenje, ki nasprotuje določenim normam, o njem razpravljati in nato izločiti dobre in slabe ugotovitve,

je lahko skupinska dinamika izboljšana. Če pa člani niso pripravljeni poslušati ali pa je nasprotujoče si mnenje škodljivo za delovanje skupine, pa lahko prihaja do zapletov v dinamiki delovanja znotraj skupine. Vsekakor bi se bilo treba nujno bolj poglobiti v problematiko, ki nastaja ob izražanju nestrinjanja, in skušati najti dobre, konstruktivne rešitve, da bi do deviantnega nestrinjanja prihajalo čim

redkeje. Na drugi strani pa bi bilo nujno preučiti vse vidike nestrinjanja, ki vodijo v konstruktivno reševanje problemov in pri ljudeh spodbujati kritično mišljenje ter izražanje lastnega mnenja. Pri škodljivem in tudi konstruktivnem nestrinjanju nam lahko pomagajo različne komunikacijske tehnike in pristopi (strukturirana povratna informacija, coaching, mediacija ...). Vse bolj se poudarja pomembnost skupinskega delovanja, vendar pa je kakovost zagotovljena le, če člani znajo, upajo in jim je omogočeno izražanje lastnega mnenja brez sankcij. Nestrinjanje je večinoma razumljeno kot grožnja in je pogosto zatrto.

Takoj ob rojstvu postanemo del družbenih struktur. Postanemo član družine in državljan, te skupine pa nas pomembno zaznamujejo in nam že takoj vcepijo določene norme in pravila. Delo v vojski je izrazito skupinsko, zato je pomembno, da je skupina povezana in podporna. Pri tem ima veliko vlogo poveljnik. Vojaško voditeljstvo je razumljeno kot enostransko komuniciranje, pri čemer se ukazuje z višjih ravni navzdol, brez vprašanj in diskusije. Čeprav je taka komunikacija v bojnih situacijah nujna, pa ni nujna v vsakodnevni komunikaciji. Vsakodnevno vojaško življenje je podobno življenju katere koli velike organizacije. V obeh okoljih mora vodstvo zaposlene motivirati, da dosegajo cilje, opravljajo naloge in komunicirajo na profesionalen način. Ohranjanje nadarjenih posameznikov v vojski zahteva ustvarjanje vključujoče kulture, ki je odprta za prispevke in inovacije zaposlenih. Nestrinjanje v skupini je zato, če je lahko konstruktivno, pomembno upoštevati, saj lahko pripomore k boljši izvedbi nalog, boljši dinamiki, boljšim odnosom ter k ohranjanju talentov, saj tako pokažemo, da so pomembni, slišani in cenjeni členi verige.

Viri:

Bennett, M. in Sani, F. (2008). Children's subjective identification with social groups: A self-stereotyping approach. *Developmental Science*, 11, 69–75.
Garner, J., T. (2015). Different ways to disagree: a study of organizational dissent to explore connections between mixed methods research and engaged scholarship. *Journal of Mixed Methods Research*, 20, 1–18.
Jatten J. in Hornsey, M., J. (2014). Deviance and dissent in groups. *Annual Review of Psychology*, 65, 461–485.
Matz, D. C. in Wood W. (2005). Cognitive dissonance in groups: the consequences of disagreement. *Journal of Personality and Social Psychology*, 88, 22–37.
Packer, D., J., Fujita, K. in Chasteen, A. (2013). The motivational dynamics of dissent decisions: a goal-conflict approach. *Social Psychological and Personality Science*, 5, 27–34.

RAZLOG

v VEČ

TEJA
MONIKA RAJH

ROK
TURNŠEK

BORIS
PAVALEC

režija: JULIA PRISTOVNIK; 1. asistentka kamere: TJAŠA ARIH;
kamera LOVRO MARJANOVIĆ, ALJAŽ BOBNAR, JAN KOTNIK, NEJC PEČNIK,
DEJAN RAMOVŠ, ALJAŽ DEŽELAK; zvok & montaža: LOVRO JAZBEC;
produkcija: MARKO RADOŠAVLJEVIĆ, LUKA MITROVIĆ, ALEN PAVŠAR.

ALMEDIA
FILM & VIDEO CO.

media didakta